

Celje - skladišče

D-Per
65/1978

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

RUDAR

GLASILO KOLEKTIVA
RUDARSKO-ELEKTROENERGETSKEGA KOMBINATA VELENJE

LETO XII

PETEK, 20. OKTOBER 1978

ŠTEVILKA 4

Mladi v RLV v počastitev kongresov mladine in sindikatov

Mladi delavci v delovni organizaciji RLV so se v sredini septembra odločili, da bodo 10. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije in 9. kongres Zveze sindikatov Slovenije počastili z udarniško delovno akcijo v krajevni skupnosti Škale - Hrastovec. To odločitev so uresničili predzadnjo soboto v septembru, ki je bila za delavce RLV prost dan.

Ta akcija mladih iz delovne organizacije RLV, ki ni bila ne njihova prva ne zadnja akcija te vrste, je prav gotovo eden od najbolj lepih in prepričljivih dokazov o nujnosti in možnosti življenjskega povezovanje organizacij združenega dela in njihovih družbenopolitičnih organizacij s krajevnimi skupnostmi.

Poudariti pa je treba tudi, da take, z žulji in znojem zaznamovane oblike izpričevanja pripadnosti zvezi socialistične mladine in zvezi sindikatov še posebej povečujejo obvezujoč pomen vseh dokumentov, ki so jih potrdili zbrani delegati na zdaj že minulem 10. kongresu Zveze socialistične mladine Slovenije, in vseh dokumentov, ki jih bodo potrdili zbrani delegati na bližnjem 9. kongresu Zveze sindikatov Slovenije.

Opravljenemu delu med to akcijo samo po sebi resda ni kdove kolikšno. Nekaj desetih mladih rudarjev in drugih delavcev iz RLV je namreč le to in ono postorilo na cesti od Borovnika v Škalah proti zadnjim kmetijam na Ljubeli ... Veliko več je vredna simbolika tega dela - izpričana zavest o pomenu obeh kongresov in usmerjenost izpričevanja te zavesti v povezovanje temeljnih in drugih organizacij združenega dela s krajevnimi skupnostmi!

Dalje na 2. strani !

Iz vsebine ● (Stran 3) Uspeh letošnjega krvodajalstva v našem kombinatu ● (Strani 4 - 5) Predkongresna skupščina republiškega odbora Sindikata delavcev energetike in premogovništva Slovenije, Solidarnostni prispevek za delovno organizacijo RLV ● (Strani 6 - 13) Pogovori z našimi delavci in upokojeanci ● (Strani 13 - 16) Odšli v pokoj po 13. maju 1978 ● (Stran 17) Sindikalni izlet delavcev "Klasirnice" ● (Strani 18 - 22) Proizvodnja in poslovanje v delovni organizaciji "Plastika" ● (Strani 22 - 24) Sindikalni izlet ene od tretjih delavcev "Jame Škale"

Domačini Škal in Hrastovca o akciji!

Vlado MIKLAVŽINA,

znan družbenopolitični
aktivist v občini Velenje,
zlasti za vprašanja
članov zveze borcev, in
član odbora krajevne
skupnosti Škale - Hrastovec

Mladina iz RLV je naši krajevni skupnosti danes že drugič priskočila na pomoč. Prvič, junija, so nam mladi rudarji iz temeljne organizacije Jama Škale na eno od svojih prostih sobot pomagali graditi nov vodovod. Danes pa nam precej mladih iz celega rudnika na prav takšno soboto pomaga urejevati cesto proti Ljubeli.

Današnja akcijo so nam sami predlagali; pred nekaj dnevi so prišli njihovi predstavniki in rekli: "Pridemo vam na pomoč pri urejevanju ceste, rudnik, mesto - vasi!" Tako bo danes skopanih nekaj jarkov, da si voda ob nalivih ne bo mogla utirati pota kjerkoli čez cesto in po cesti. Tu in tam pa bodo cesto tudi posuli in razširili. Kar precej bo, kot kaže, storjenega.

Oh, te ceste! Po teh poteh so moški tod okoli hodili na delo v rudnik, da bi vsaj skromno preživeli sebe in svoje družine; pa čeprav so na neki način s tem spodkopavali prazgodovinske temelje svojega središča - Škal, nekoč druge največje občine v Šaleški dolini!

Ja, dolina se je spreminjala in spremenila, menjavali so se gospodarji - rudarji pa so povečini iz roda v rod prenašali privrženost svojemu delu. Potem je prišla okupacija in narodnoosvobodilna vojna, ki se je zopet krepila iz vrst rudarjev. Spomniti se je treba samo, koliko rudarjev je leta 1944 izpopolnilo vrste herojske XIV. divizije. Končno pa je prišla svoboda in po njej zagnano delo in polet vseh ljudi v dolini, posebno pa mladih, za obnovo, izgradnjo socializma in bolj humane medsebojne odnose med ljudmi doma in v svetu.

Res, koliko je bilo zgrajenega po vojni - in v naši lepi dolini je bil rudar tisti, ki je vedno znova dokazoval trdno voljo do dela in se oziral naprej. Tak pa bo, upam, tudi v bodoče. Eno potrdilo za to je tudi tale akcija, ki bo, kot se vidi, uspešna, kot je bila akcija mladih rudarjev iz temeljne organizacije Jama Škale pri izgradnji našega novega vodovoda.

PREKLICUJEM VELJAVNOST

- plačilnega kartončka REK Velenje št. 065897 - Ramiz Suljkanovič (Samski dom REK Velenje, Kersnikova 13);
- delovne izkaznice REK Velenje št. O98582 - Ahmet Balta (Samski dom REK Velenje, Kersnikova 13).

Herman ARLIČ,

predsednik krajevne
skupnosti Škale - Hrastovec

V krajevni skupnosti Škale - Hrastovec sem predsednik že 6 let. V tem času smo v naši krajevni skupnosti uredili osnovno šolo in prostore za telovadbo otrok, tri krajevne ceste z asfaltno prevleko, otroški vrtec in krajevni vodovod; zdaj pa delamo v treh smereh: rekonstruiramo cesto skozi Hrastovec, urejemo vodovod Škale - vzhod in gradimo cesto na Ljubelo, ki je najbolj odmaknjen kmečki okoliš v naši krajevni skupnosti od mesta.

Krajevna skupnost Škale - Hrastovec šteje okrog 380 hiš in 1096 prebivalcev, od katerih jih je 419 zaposlenih v družbenem sektorju, in to pretežno v REK Velenje.

V krajevni skupnosti uspešno delujejo krajevne organizacije SZDL, zveze mladine in zveze borcev; žal pa še nimamo krajevne organizacije zveze komunistov, vendar v bližnji prihodnosti jo bomo ustanovili.

Ob tem naj omenim, da si je tudi mladina v naši krajevni skupnosti zadala posebno nalogo v okviru priprav na 10. kongres ZSMS in 9. kongres ZSS. Sklenila je, da bo oba kongresa zaznamovala z organiziranim čiščenjem okolja in urejevanjem avtobusnih postajališč v krajevni skupnosti.

Kaj bi rekel v zvezi z današnjo akcijo?

Pobudnikom današnje akcije - od katerih je na prvem mestu treba omeniti osnovno organizacijo ZSM v temeljni organizaciji Jama Škale - in vsem, ki so se akcije udeležili - najlepša hvala! In še to! Naša krajevna skupnost bo predlagala, naj se delovni organizaciji RLV, posebej pa še njeni temeljni organizaciji Jama Škale, podeli občinsko priznanje za uspešno povezovanje s krajevnimi skupnostmi.

Janko PIRNAT,

kmet - posestnik

Moja kmetija je na nadmorski višini okrog 500 metrov. Pretežno se ukvarjam z živinorejo, ker v tem hribovitem predelu imaš od tega še največ.

Cesta, ki jo danes urejamo, je velikega pomena tudi za mene. Vesel sem, da sem med mladimi rudarji iz RLV, ki z nami, krajanji Škal in Hrastovca, ustvarjajo trdne vezi prijateljstva in sodelovanja. Takšna povezanost je dandanes potrebna povsod, saj bomo le tako vsi uspešni - delavci in kmeti. Na ta način bomo trdni in enotni tudi na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite, kar je še kako pomembno.

Če imam v krajevni skupnosti kakšno posebno zadolžitve?

Prej sem bil že tudi v odboru krajevne skupnosti, zdaj pa nimam kake posebne zadolžitve. Zelo sem zaposlen s svojim delom, veste, prosti čas, kolikor ga imam, pa preživim s sosedi in z njimi kaj pokramljam o delu, letini, kulturi, športu in politiki, ki je pri nas zelo napredna, saj dosegamo uspehe že mnogo let.

Zvonka PIRNAT,
dijakinja srednje
ekonomske šole

Hodim v II. letnik ekonomske srednje šole. Sem članica organizacije ZSM v naši krajevni skupnosti. Bila sem tudi ena od udeležencev lokalne mladinske delovne akcije pri izgradnji novega vodovoda v naši krajevni skupnosti. Mladi v krajevni skupnosti Škale - Hrastovec pa smo precej delavni tudi na športnem in kulturnem področju.

Današnja delovna akcija?

Na njej smo le tri dekleta iz krajevne skupnosti Škale - Hrastovec. In tudi naši fantje niso preveč številni; nekaj zato, ker so nekateri zaposleni v "Gorenju", kjer imajo danes delovno soboto, nekaj pa je tudi takih, ki imajo druge neodložljive obveznosti. Na delov-

Uspeh letošnjega krvodajalstva v našem kombinatu

V soboto, 16. septembra, je bila druga in zadnja redna krvodajalska akcija našega kombinata oziroma naše osnovne organizacije Rdečega križa v letu 1978.

Akcije se je udeležilo 234 krvodajalcev, od tega 219 iz REK Velenje, 9 iz RŠC Velenje in 6 drugih občanov.

Število udeležencev iz posameznih naših OZD:

Jama Preloge - 16, Jama Pesje - 42, Jama Škale - 29,

Jamska mehanizacija - 22, Jamski transport - 8, Jamske gradnje - 4, Priprave - 11, Klasirnica - 5, Zračenje - 10, Kopalnica - 3, Zunanja dejavnost idr. - 3, Skupne službe DO RLV - 3, Elektrostrojna oprema (ESO) - 42, Plastika - 6, Avtopark - 7, Termoelektrarna Šoštanj - 2, Skupne službe SOZD - 5, in Družbeni standard - 1.

- - -

Skupna udeležba na obeh naših letošnjih akcijah - na tej in dvodnevni krvodajalski akciji v mesecu maju - je tako: 887 krvodajalcev iz našega kombinata!

Osnovna organizacija
RK REK Velenje

ni akciji tudi ni predsednika naše organizacije ZSM. Kje je? Ne vem natanko; rekli so, da je odšel na neko drugo, prav tako pomembno delo za našo krajevno skupnost, kot je urejanje te ceste.

O fantih iz RLV, ki so prišli na to akcijo, pa je treba reči, da so zelo pogumni in pridni, saj so nekateri prišli na akcijo kar z nočnega dela v jami. In še pojejo med delom! Želim si, da bi takega sodelovanja bilo še več ...

Franc GLINŠEK,
invalid - upokojenec

Upokojenec sem od 3. aprila 1976. Dolga leta sem delal pri rudniku. Po osnovnem poklicu sem tesar, nazadnje pa sem bil strelec v kamnolomu. Sem član zveze borcev in krajevne organizacije SZDL. Za 20-letno neprekinjeno delo sem dobil pismeno priznanje in jubilejno nagrado - uro. Imam okrog 6 hektarov zemlje, od tega 3 hektare gozda. Upokojili so me zaradi obolenja srca, rok, nog in križa. Moje zadnje delovno mesto pri rudniku je bilo v kopalnici. Poročen sem že 30 let. Imam 4 otroke. Zdaj se ukvarjam z dvema krava in obdelovanjem njiv, na katerih pridelujem krmo za živino in krompir. Imam tudi sina, ki bi lahko bil na tejle akciji, a ni za tako delo, ker je že od otroštva precej bolehen.

S krajevno skupnostjo dobro sodelujem. Od nje sem dobil tudi gramoz za posip ceste do svoje hiše, za katerega se ji ob tej priložnosti najlepše zahvaljujem.

Da so fantje, ki so prišli na to akcijo, v redu ljudje, pričča tudi vrisk in pesem, ki se čuje semle v mojo klet, kjer kuham žganje iz dveh let starih češpelj. Z veseljem jih je gledati, kako hitijo in vihtijo krampe in lopate, za katerimi ostajajo metri in metri urejene ceste ...

Ivan JELEN

Skupščina republiškega odbora
Sindikata delavcev energetike
in premogovništva Slovenije

Premika se naprej, vendar prepočasi

"Delavska enotnost" 7. oktobra - I. Tratnik

V prostorih občinske skupščine v Trbovljah se je minuli ponedeljek sestala skupščina republiškega odbora Sindikata delavcev energetike in premogovništva Slovenije. Izbor prizorišča vsekakor ni bil naključen, saj Trbovlje že po tradiciji pomenijo eno od ključnih mest v proizvodnji premoga in električne energije.

Skupščina, o kateri teče beseda, je imela skorajda natančno enak dnevni red kot druge. Podatek ni presenetljiv, saj se vsi sindikati pripravljajo na skupno dejavnje - kongres v Mariboru. Prav zato ne nameravamo govoriti o delovnem redu in njegovih posebnostih, temveč o podatkih, ki so prišli do veljave v poročilih in razpravah. Ne trdimo, da so bili omenjeni podatki izbrani najbolj srečno, saj so bili navsezadnje odvisni od tega, ali se je govornik prijavil k razpravi ali ne, dejstvo pa je, da jih moramo upoštevati kot pomemben in zanimiv prispevek, na eni strani k obračunu štiriletnega dela sindikata rudarjev in energetikov in na drugi k zadnjim pripravam za sindikalni kongres, kjer prav gotovo ne bodo v ozadju rudarska in energetska vprašanja.

Ne moremo kaj, da ne bi v uvodu svojega poročila opozorili na napis, ki smo ga opazili v dvorani: ENOTNA HOTENJA - ENOTNI NAPORI - POROK USPEHA. Vprašali smo se, zakaj je potrebno tako poudarjati prizadevanje za enotnost, če si želimo uspeh, ko pa je morda to hotenje razumljivo samo po sebi. V razpravi pa se je le pokazalo, da parola na zastavah le ni bila zapisana samo zaradi deklarativnosti. Res je, da so rudarji in energetiki združeni v skupnem sindikatu in da že lep čas skušajo uskladiti svoje želje in hotenja v skupni družbenopolitični organizaciji. Pri tem seveda ne pozabljamo, da imajo skupne sestavljene organizacije združenega dela, kjer vsi skupaj nastopajo pred družbo s svojim končnim izdelkom, ki se imenuje električna energija. Ob vsem tem - resnice so seveda hote poenostavljene - pa se zavedamo, da so med delavci posameznih dejavnosti znotraj omenjenega sindikata interesi precej različni in da so lahko različna tudi mišljenja in ideje, kako bi kazalo te interese razrešiti.

Vsekakor je treba upoštevati, da so si interesi premogovništva in elektrogospodarstva dokaj vsak sebi - pri tem mislimo predvsem na težino in naravo dela - tako da ni nič presenetljivega, če se sem in tja člani istega sindikata delijo na "garače" in "gospode". Prav zaradi tega lahko morda razumemo, da je težko pripraviti širši krog sindikalnega članstva do razmišljanj o tem, zakaj je skoraj sedmina rudarjev invalidov in da

v rudarskih krogih lahko omejevanje klimatskega zdravljenja povzroči dokajšnje negativne reakcije do dela, kot pa bi se morda to zgodilo pri kakšnem drugem poklicu, ki ga ne uvrščamo med fizično izrazito napornega in škodljivega za zdravje.

Že lep čas vemo - seveda tudi rudarji in energetiki - da vsaka panoga ne more živeti in tudi ne živi strogo sama zase, temveč jo obravnavamo v okviru reprodukcijske celote. Prav zato smo zadnje čase v Sloveniji pripravljani govoriti o premogovništvu kot o začetni stopnji za proizvodnjo električne energije. Od premoga pod zemljo do električne luči pa je seveda izredno dolga pot in delavci, ki sodelujejo v tem proizvodnem procesu, si seveda žele, da bi bili njihovi medsebojni odnosi čimbolj v redu opredeljeni. Naloga nikakor ni lahka. Niti približno ne gre samo za osebne dohodke in za "dohodkovne odnose", čeprav je na drugi strani tudi res, da se pod tem dokaj preprostim dežnikom lahko skrije tudi vse, kar nas zanima.

Če že govorimo o dohodkovnih odnosih, potem moramo opozoriti na pojav, ki sicer ni značilen samo za energetiko, je pa pri njej prav gotovo zelo poudarjen; opraviti imamo namreč z dirigirano ceno premoga, elektrike in sploh energije, ne da bi se pri tem vprašali, ali je to v resnici tudi ekonomska cena določenega proizvoda. Delavcem v rudnikih, elektrarnah in še kje je jasno, da cena njihovega dela ni prava, temveč dogovorjena zaradi družbenih razmer, ki imajo za končni cilj proizvodnjo elektrike. Delovne razmere niti približno niso izenačene in je zato tudi razprava o ceni, vrednosti dela tega ali onega delavca pod velikim znakom vprašaja. Ne bomo rekli, da so vse nejasnosti v odnosih znotraj energetske dejavnosti bolezenski znak, vendar je vsekakor zanimivo, da vsi resnični ali samozvani zdravniki govorijo o tem, kako "se je treba dogovoriti". Recept je na videz zelo preprost in ga delavci lahko tudi razumejo, vendar se morda prav zaradi navidezne preprostosti tudi s poudarjeno nestrpnostjo sprašujejo, kako da je dogovarjanja sicer zelo veliko, dogovorov pa ni od nikoder. No, so, vendar prihaja do njih po dokaj zapletenih poteh in tudi časa je za dogovarjanje potrebno bistveno več, kot bi se normalnemu človeku zdelo racionalno in sprejemljivo.

Predsednik republiškega odbora Teodor Jelen je prav na to temo povedal naslednje:

"Ali so sporazumi in pravilniki resnično izraz prepričanja in spoznanja večine delovnih ljudi ali pa so le fasada? Sindikat mora s svojo množičnostjo, s svojim aktivnim in konkretnim delom doseči tako raven odgovornosti in nepopustljivosti, da nikomur ne bo prišlo na misel, kako je mogoče manipulirati z delavci in tudi z našo organizacijo.

Z dobro organizacijo in organiziranostjo nas morajo voditi poti do delovne organizacije, do sestavljene organizacije združenega dela. Tu mora biti politika čista in povsem dogovorjena. Ne sme biti ne časa ne sil za vožnjo po stranskih tirih. Če kje, potem moramo prav v energetiki vedeti, zakaj smo se združili in kaj to pomeni za vse gospodarstvo, za politiko in menjavo dela.

Namerno sem poudarjeno govoril o teh vprašanjih. Če

že govorimo o odgovornosti ... veliko razgovorov, pobud in nasvetov je bilo, toda nekateri organi ali posamezniki znajo iz celote izbrati le tisto, kar jim je po godu.

Tako ne gre in ne smemo naprej. Nismo tako bogati, da bi lahko zapravljali čas in sile. Ne smemo več dovoliti, da bi malomarno in neodgovorno gospodarili. Predvsem pa moramo pokazati odločnost in doslednost delavskega razreda v boju za vrednote samoupravljanja in socializma ..."

Delegati na skupščini niso bili tako naivni, da bi mislili, kako je možno reševati sporna in nerazjasnjena vprašanja s potezo peresa, vendar so se sporazumno odločili za vztrajanje na taki poti, ki jih bo v najkrajšem času privedla do rešitev perečih vprašanj v gospodarjenju, sporazumevanju med rudarji in elektroenergetiki, urejanju življenjskih in delovnih razmer delavcev - ki so sem in tja močno zaostrene - in še česa.

Poročevalec na konferenci je imel občutek, da bodo bistvena vprašanja, ki jih je skupščina nakazala "v ob-

risih", prišla do bolj oprijemljivih poudarkov na kongresu slovenskih sindikatov (in tudi na zveznem kongresu) - predvsem zato, ker bi bilo zelo dobro in prav, da tudi drugi delavci zvedo, kaj vse tare zaposlene v energetiki.

Republiški odbor Sindikata delavcev energetike in premogovništva Slovenije

Solidarnostni prispevek za delovno organizacijo RLV

Predsednike občinskih odborov Sindikata delavcev energetike in premogovništva Slovenije, predsednike koordinacijskih odborov sindikata v sestavljenih organizacijah (SOZD) in predsednike konferenc osnovnih organizacij sindikata v delovnih organizacijah na po-

dročju energetike in premogovništva

OBVEŠČAMO,

da je izvršni odbor republiškega odbora in nato še republiški odbor Sindikata delavcev energetike in premogovništva Slovenije (na svoji seji 15. septembra) med drugim obravnaval tudi problematiko "Rudnika lignita Velenje", ki je nastala zaradi požara v rudniku dne 26. julija 1978.

Kot je verjetno že vsem znano, je požar v RLV povzročil ogromno materialno škodo na opremi, zaradi izpada proizvodnje premoga pa tudi pri dohodku. Celotna škoda znaša približno 18 milijard starih dinarjev.

Omenjeno škodo - bodisi na opremi ali pri dohodku - rudarji, oziroma delovni kolektiv celotne sestavljene organizacije REK Velenje, kljub dobro zastavljenim akcijam nikakor ne morejo sami pokriti.

Za celotno razrešitev tega problema je potrebna širša družbena pomoč, delno pa lahko k temu pomagamo tudi delavci v elektrogospodarstvu in premogovništvu Slovenije.

Z ozirom na to ugotovitev je izvršni odbor republiškega odbora predlagal republiškem odboru Sindikata delavcev energetike in premogovništva Slovenije, naj bi delavci, zaposleni v elektrogospodarstvu in premogovništvu Slovenije, prispevali v "solidarnostni sklad za pomoč rudarjem Rudnika lignita Velenje" enodnevni osebni dohodek.

Republiški odbor se je v celoti strinjal s tem predlogom in sklenil:

"Vsi delavci, zaposleni v elektrogospodarstvu in premogovništvu Slovenije, naj do konca leta 1978 prispevajo enodnevni osebni dohodek v solidarnostni sklad za pomoč rudarjem Rudnika lignita Velenje."

Ob tem naj pripomnimo, da so o tem predlogu izvršnega odbora republiškega odbora Sindikata delavcev energetike in premogovništva Slovenije že razpravljali tudi na sestankih nekaterih sindikalnih organizacij v SOZD elektrogospodarstva Slovenije in v samoupravnih organih slovenskega elektrogospodarstva kot celote ter ta predlog v celoti podprli.

- - -

V ta namen zbrana sredstva pošljite na žiro račun:

52800 - 601 - 21179 - REK Velenje - TOZD Rudnik lignita Velenje.

Za razumevanje se vam zahvaljujemo in vas tovariško pozdravljamo!

PRIPIS UREDNIŠTVA - Navedeni sklep so v našem kombinatu, poleg delavcev RLV, že upoštevali delavci v delovnih organizacijah "Plastika", "Avtopark", EFE in TISK; prav tako delavci v delovnih skupnostih kombinata "Družbeni standard", AOP in "Zavarovanje" - delavci v preostalih delovnih organizacijah in delovni skupnosti skupnih služb kombinata pa ga, kot smo zvedeli, prav gotovo še bodo.

Pogovori z našimi delavci in upokojenci

Rudarski nadzornik
in racionalizator

FRANC BREZOVNIK

Ob letošnjem prvem maju ste poleg enajstih drugih delavcev iz občine Velenje prejeli priznanje NOVATOR '77 OBČINE VELENJE.

Povejte, prosimo, s kakšnimi občutki ste sprejeli to priznanje, kaj vam pomeni in kako ocenjujete vpliv podeljevanja teh priznanj na inovacijsko dejavnost v gospodarskih organizacijah na področju občine Velenje!

Ob prejemu priznanja NOVATOR '77 OBČINE VELENJE sem bil najprej presenečen, saj se ga nisem nadejal. Potem pa me je obšlo veselje in zadovoljstvo, ker sem menil, da je to priznanje pravzaprav priznanje moji temeljni organizaciji, Jamskemu transportu, in celotni delovni organizaciji RLV za prizadevnost in uspeh v inovacijski dejavnosti. Saj, širje gledano, inovacija, za katero sem dobil to priznanje, ni bila samo rezultat mojega dela in iznajdljivosti, temveč tudi celotnega delovnega okolja, v katerem in za katerega sem to inovacijo razvil in uveljavil.

Tako pa gledam na vpliv podeljevanja teh priznanj na inovacijsko dejavnost v vseh organizacijah združenega dela v naši občini. Po mojem mišljenju so torej ta priznanja v bistvu družbena priznanja poedinim samoupravnim delovnim okoljem za uspešnost v inovatorstvu in s tem spodbude za razširitev in poglobitev njihovih aktivnosti na področju inovacij.

Zanima vas, kaj sestavlja tako priznanje!

V dveh delih je. En del je praktično spominsko darilo, drugi del pa papir, pismeno priznanje s kratko obrazložitvijo. Ta, pismeni del je zame pomembnejši. A ne zato, ker bi praktični del naj bil več vreden, ampak zato, ker vse napore in iskanja pri ustvarjanju nečesa novega, boljšega za ljudi, enostavno ni mogoče poplačati le z denarjem ali v naravi, temveč so za to nujne tudi pohvalne besede iz okolja, ki ima od takih prizadevanj koristi. To nujno potrebo pa izpolni ravno tako pismeno priznanje; medtem ko je vprašanje materialnega nagrajevanja inovatorjev v združenem delu pravzaprav ena od postavk v delitvi osebnih dohodkov.

Ob tem bi radi zvedeli še, kaj sem dobil za omenjeno spominsko darilo. Tale žepni elektronski računalnik, glejte! Res je praktičen; tako sem se navadil nanj, da pri svojem vsakodnevnem delu ne bi mogel več izhajati brez njega.

Malo pred priznanjem NOVATOR '77 OBČINE VELENJE ste prejeli za inovatorstvo tudi Kidričevo nagrado, kaj ne?

Da, za isto inovacijo kot priznanje NOVATOR '77 OBČINE VELENJE. To nagrado, ki je republiškega pomena, pa sestavljata pismeno priznanje in denarna nagrada, ki znaša za tehnične izboljšave milijon in pol, za izume dvakrat več, za življenjska dela v inovatorstvu pa pet milijonov starih dinarjev. Ker je pri meni šlo za tehnično izboljšavo, sem jaz tako poleg pismenega priznanja dobil milijon in pol starih dinarjev.

Se vam zdi, da je dovolj inovatorjev deležnih takšnih priznanj in nagrad?

Dejal bi, da ne, čeprav ne poznam natančno kriterijev za podeljevanje omenjenih priznanj in nagrad. Posebno krog dobitnikov občinskih priznanj bi bilo treba po mojem mišljenju razširiti, saj se na primer že v našem rudniku letno nabere veliko več pomembnih novih racionalizacij in racionalizatorjev, kot je bilo za lansko leto podeljenih občinskih priznanj. Recimo, v letošnjem letu smo že do sedaj, to je do sredine septembra, registrirali 17 predlogov novih racionalizacij.

Ste zaradi dobljenega občinskega priznanja in Kidričeve nagrade za novatorstvo začutili kakšne spremembe v odnosih delavcev, s katerimi se pogosto srečujete, do vas?

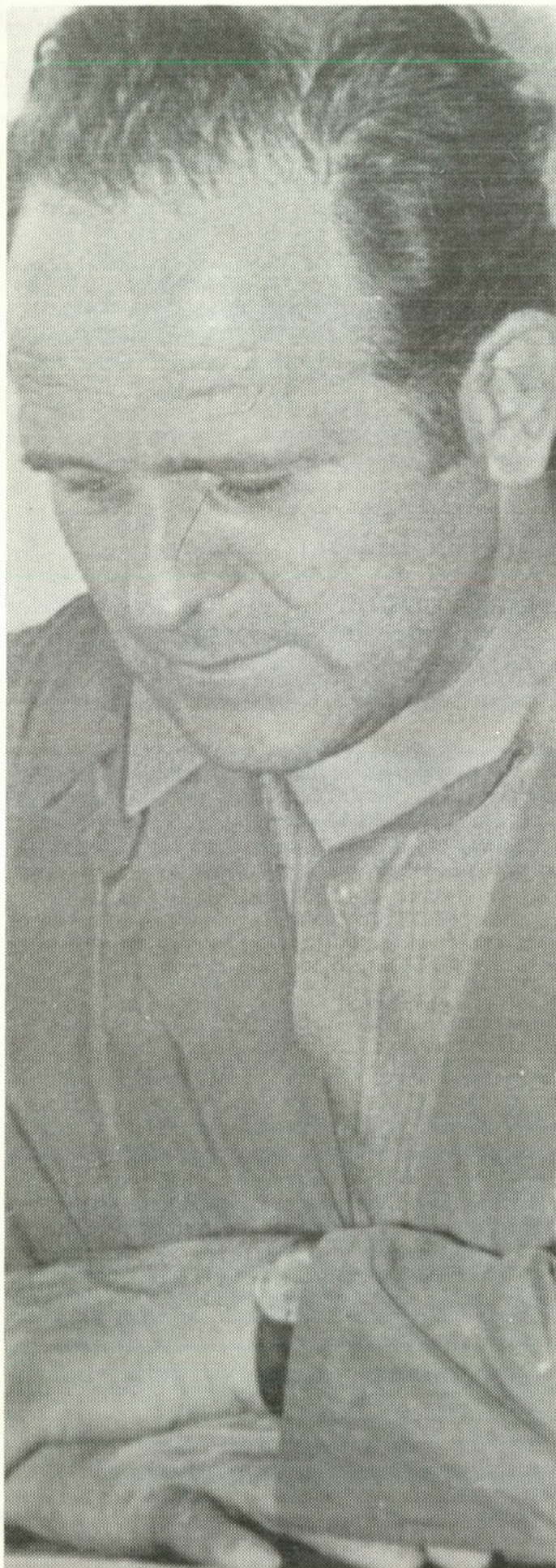
Kakšnih posebnih sprememb nisem začutil. In iz tega lahko sklepam, da mi delavci, s katerimi sem stalno v stikih, priznavajo upravičenost do dobljenih priznanj. Pravzaprav pa so mi nekateri ob podelitvi priznanj tudi rekli: "Na kraju krajev pa si si to tudi zaslužil."

Pa obveščanje javnosti o dobitnikih teh priznanj in družbenogospodarskem pomenu inovacij, za katere so bila priznanja podeljena - je to bilo po vašem mnenju dovolj obširno in izčrpno?

Po mojem je bilo poročanja o obojem ravno dovolj.

V tej zvezi pa bi na tole vendarle rad opomnil! Ko so se ob podelitvi Kidričeve nagrade in občinskega priznanja zglasili pri meni novinarji, so me posebej vprašali še po tem, kako gledajo name kot dobitnika teh priznanj vodilni delavci v temeljni in delovni organizaciji. In ko sem jim odkrito odgovoril: "Kot vsi drugi!" so me čudno pogledali. Zakaj, pa si ne znam prav razložiti. So morda kje drugje naleteli na pritožbe nagrajenih novatorjev čez obnašanje vodilnih delavcev? Kaj se ve, vprašal nisem ...

Z vami smo se za glasilo "Rudar" enkrat že pogovarjali. To je bilo novembra 1975. leta. Pogovarjali smo se ravno o racionalizaciji, za katero ste kot glavni predlagatelj dobili omenjeno nagrado in priznanje - o racionalizaciji z oznako SOM, strojčku za odvijanje matic objemk ločnega jeklenega jamskega podporja.

Verjetno se spomnite, da ste takrat marsikaj povedali tudi o razmerah v novatorstvu na splošno - ne le v zvezi z vašo inovacijo SOM. Na primer, opisali ste težko pot novatorja od zamisli inovacije do predložitve celotne dokumentacije o njenih prednostih, vključno z ekonomskim prihrankom. Omenili pa ste tudi, kaj storiti, da bi ta pot bila lažja in s tem novatorstvo zanimivejše in bolj množično. V tej zvezi ste med drugim rekli tudi tole: "Potreben je dober pravilnik o inovacijah, samoupravni organ za področje inovacij pa posebna strokovna služba; nadalje: načrtovanje potrebnih novatorskih rešitev v tehnologiji določene dejavnosti ali celo gospodarske panoge, ustanovitev družbenih organov in strokovnih služb za novatorstvo tudi na ravni občine, republike in zveze, upoštevanje rezultatov pri novatorstvu v delitvi OD, in to spodbudno upoštevanje ..."

- - -

Kaj menite, koliko tega se je od tega pogovora z vami do danes uresničilo - v našem kombinatu, v občini Velenje, v širši družbenopolitični skupnosti?

Rečem lahko, da marsikaj.

Najprej glede pravilnika!

Predlansko leto smo sprejeli temeljito spremenjen in dopolnjen pravilnik o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih idejah v REK Velenje. Glavna prednost tega pravilnika pred starim so povečane denarne nagrade v odnosu do ekonomskega prihranka od racionalizacij. Po tem pravilniku se denarne nagrade gibljejo v višini povprečno od dveh do treh odstotkov ekonomskega prihranka, medtem ko so po starem pravilniku le redko presegle dva odstotka ekonomskega prihranka. To potrjujejo tudi letne nagrade, ki sem jih skupaj s sodelavci Alojzom Koreničem, Ivanom Škoflekom, Jankom Mercem, Francem Kosom in Jarom Mravljakom prejel za racionalizacijo SOM, za katero sem kot glavni predlagatelj bil deležen Kidričeve nagrade in občinskega priznanja. Za vsa leta nagrajevanja te racionalizacije so namreč pri skupnem evidentiranem ekonomskem prihranku 1 768 132 dinarjev znašale izplačane nagrade skupno 68 319 dinarjev ali okrog 3,9 odstotka skupnega prihranka; vendar toliko le zaradi zadnje letne nagrade, ko je že veljal prenovljeni pravilnik.

Po drugi strani pa je s sedaj veljavnim pravilnikom znatno olajšano tudi pridobivanje potrebnih podatkov in dokumentacije za določitev ekonomskih prihrankov od uporabe inovacij.

Samoupravni organ!

Vse večje delovne organizacije v našem kombinatu imajo tudi komisijo za racionalizacije. V naši delovni organizaciji, RLV, je predsednik te komisije dipl. ing. rudarstva Jože Hribar, tajnica diplomirana ekonomistka Dragica Kotnik, dipl. ing. rudarstva Jože Rovšnik pa referent za pripravo predlogov racionalizacij.

Ta ugotovitev drži za vašo delovno organizacijo in delovne organizacije TE Šoštanj (predsednik komisije - dipl.ing. strojništva Jože Počivalnik), ESO (predsednik komisije - strojni tehnik Dragan Čelofiga) ter Plastiko (predsednik komisije - strojni delovodja Drago Tamše).

Toda v preostalih delovnih organizacijah - Avtoparku, EFE in Tiskarni - so po razpustu centralne komisije za racionalizacije, komisije na ravni REK Velenje, ostali brez posebnega samoupravnega organa za to, nesporno sila pomembno dejavnost. Ali se vam glede na to ne zdi, da ste v večjih delovnih organizacijah ravnali malo sebično, ko ste po ustanovitvi svojih komisij za racionalizacije dali vedeti, da vas komisija za racionalizacije na ravni REK Velenje ne zanima več?

Ne vem, kako bi odgovoril na takó zastavljeno vprašanje. Rečem lahko le, da je komisija na ravni REK Velenje bila preveč zunaj dejavnosti temeljnih organizacij v sestavi RLV in zato ni mogla v zaželeni meri zadovoljevati njihovih posebnih, čisto rudarskih potreb na področju inovacij; medtem ko za komisijo RLV to ni problem.

Z vidika malih delovnih organizacij v našem kombinatu pa je morebiti res škoda, da je prenehala obstajati komisija za racionalizacije na ravni kombinata. Vendar tudi te delovne organizacije lahko ustanovijo svojo komisijo za racionalizacije. Če tega zaradi kadrovskih ali drugih problemov ne morejo, pa bi se morda lahko močneje naslonile na komisijo za inovacije pri občinskem svetu Zveze sindikatov Slovenije - Velenje (Predsednik te komisije je Mirko Žolnir, član delovne skupnosti skupnih služb našega kombinata - Op. pisca.). Nekaj pa bi za manjše delovne organizacije na področju inovacij lahko storila tudi občinska raziskovalna skupnost Velenje, saj v proizvodnih delovnih organizacijah o njenem delovanju doslej še nismo skoraj nič slišali, čeprav obstaja že od leta 1975.

Kaj pa vprašanje ustanovitve strokovne službe za inovacije v našem kombinatu?

Z ozirom na obsežnost in strokovno zahtevnost priprav inovacij, ki vključujejo preverjanje in izpopolnjevanje zamisli inovacij, izdelovanje potrebnih konstrukcij in prototipov, preizkušanje predlogov inovacij v praksi, proučevanje ekonomičnosti preizkušenih predlogov, pridobivanje potrebnih atestov - spričeval za predloge, itd., je taka služba prav gotovo še vedno potrebna. Vendar vprašanje je, ali na ravni kombinata ali v posamezni delovni organizaciji. Verjetno bi taka služba morala biti v delovni organizaciji, kot vmesni člen med komisijo za racionalizacije in delavskimi sveti temeljnih organizacij, ki odločajo o nagradah za racionalizacije. Izkušnje namreč kažejo, da komisija za racionalizacije v delovni organizaciji še ne more v zadostni meri olajšati delo novatorja od zamisli inovacije do potrditve inovacije v praksi, proizvodnji; delavski svet temeljne organizacije pa tudi ni organ, ki bi naj reševal strokovna vprašanja v zvezi z inovacijami. Po drugi strani pa so delavski sveti temeljnih organizacij preveč zaposleni z drugi-

mi neodložljivimi nalogami, da se bi lahko strokovno ubadali z inovacijami. Spomniti se je treba samo tega, koliko dela so imeli in ga še imajo v zvezi z uresničevanjem določb zakona o združenem delu. In to je morebiti bil tudi razlog, da je vprašanje ustanovitve ustrezne strokovne službe za racionalizacije v naši delovni organizaciji ostalo na stranskem tiru.

Načrtovanje na področju inovacij!

Kaj hočemo doseči na področju inovacij, je znano; vsaj v naši delovni organizaciji. Prednost, ki jo ima mehaniziranje odkopov, se uresničuje, terja pa še in še iskanja, delovnih naporov in denarja. Pomislite samo, kako smo v zadnjih letih povečevali dolžino mehanizirane odkopne fronte in pri tem uvedli vrsto novih odkopnih mehanizacij - od zdaj že precej opuščene hidravličnega podporja salzgitter pa podporja KTU do najnovjših pridobitev - DOWTYA in tako imenovanega "čok" hidravličnega podporja hemscheidt. Ob tem je treba omeniti tudi začetek prehajanja na nov način vodenja jamskih kombajnov; na vodenje s tako imenovanim EICKHOFF trakom - s sistemom vodilne zobate letve in gonilnega zobatega kolesa, ki odpravlja precej problematično vodenje z vlečno verigo.

Marsikaj novega pa smo uvedli tudi pri pripravah; lansko leto, recimo, stroj za izdelovanje jamskih prog z večjim profilom (stroj PK - 9r). Nadalje, v jamskem transportu smo uredili visečo tračno progo tudi za jamo Pesje.

Precej načrtovanega pa smo dosegli tudi na področju izdelave jamske odkopne opreme, v okviru proizvodnega programa temeljnih organizacij v sestavi delovne organizacije ESO. V ESO lahko že v celoti izdelajo nekatera uvožena hidravlična odkopna podporja, s katerimi odkopavamo v naši jami, in se že pripravljajo tudi na izdelovanje najnovjših takih podporij. Ravno zdaj, recimo, potekajo razgovori, da bi izdelovali tudi podporje DOWTY ...

Urejanje problematike inovacij v občini, republiki in zvezi!

V občini je bil brez dvoma velik korak naprej ustanovitev komisije za racionalizacije pri občinskem svetu Zveze sindikatov Slovenije in v tej zvezi tudi dogovor za vsakoletno podeljevanje priznanj NOVATOR OBČINE VELENJE. Sploh je treba priznati, da je občinski svet Zveze sindikatov Slovenije - Velenje, zlasti pa še njegovo predsedstvo, pokazal veliko prizadevnost za razvoj inovatorstva v občini. Po mojem mišljenju pa to velja za sindikate nasploh, saj če si je kdo resnično prizadeval za razvoj inovacijskega gibanja pri nas, so se sindikati, poleg njih pa še republiška raziskovalna skupnost pa gospodarska zbornica Slovenije in republiška izobraževalna skupnost. Zveza sindikatov Slovenije je poleg teh dveh skupnosti in republiške gospodarske zbornice pa SZDL Slovenije ter izvršnega sveta skupščine SR Slovenije tudi podpisnik družbenega dogovora o inovacijah iz leta 1976 in ima med predlogi, o katerih bodo odločali delegati na njenem bližnjem 9. kongresu, tudi predlog za ustanovitev svojega stalnega organa za inovacije, ki bi usklajeval to dejavnost

*

Dva običajna družinska prizora zvečer doma pri Brezovnikovih, v Kraigherjevi 8 v Velenju: zbrana družina, brez najstarejšega sina, pri opazovanju življenja v akvariju pa najnovejšega veselja najmlajšega od treh sinov - mlade želvice, ki je na sliki komaj opazna.

*

v vsej Sloveniji. Podoben organ pa bi naj ustanovili tudi na zvezni ravni.

Kaj bi kot racionalizator in delavec sestavljene organizacije REK Velenje, delovna organizacija RLV - TOZD Jamski transport predlagali, da je treba čimprej storiti za pospešitev novatorstva in ustvarjalnosti pri delu nasploh?

Po mojih izkušnjah bi bila predvsem nujna ustanovitev strokovne službe za inovacije v naši delovni organizaciji, v RLV; verjetno pa še v kateri drugi delovni organizaciji v okviru sestavljene organizacije REK Velenje. Obenem pa bi morali prek naših delegatov doseči večje zanimanje občinske raziskovalne skupnosti Velenje za novatorstvo v naših kakor tudi drugih proizvodnih organizacijah združenega dela na področju občine Velenje.

Pri katerih postopkih in napravah v tehnoloških procesih znotraj vaše temeljne organizacije, celotnega RLV ali REK Velenje ste opazili nujno potrebo po korenitih spremembah ali tehničnih izboljšavah?

Na splošno bi dejal, da je v večini proizvodnih organizacij znotraj našega kombinata še vse preveč fizičnega dela, kar je tudi glavni vzrok za "plafonirano" produktivnost in naraščanje poslovnih stroškov. Vsak namreč ve, da če je proizvodnja v veliki meri odvisna od fizičnega dela, storilnosti ni mogoče povečevati v nedogled, saj več kot pretegniti se nihče ne more.

Potemtakem bo, kjer se le da, treba fizično delo nadomestiti z mehaniziranim.

V okviru dejavnosti naše temeljne organizacije, recimo, bi bilo treba zmanjšati obseg fizičnega dela pri izvajanju popravil zmalčnega jeklenega ločnega podporja s stiskalnicami v jami, še bolj pa obseg fizičnih del pri spravlilu tega podporja od odlagališč v jami do stiskalnic in potem, po izvedbi popravil, nazaj.

Zmanjšanje obsega fizičnih del na tem področju dejavnosti naše temeljne organizacije terjajo po eni strani potrebe po hitrejšem izvajanju popravil zmalčnega jeklenega ločnega podporja, po drugi strani pa čezmerni fizični napor pri teh delih. Posamezni deli jeklenega ločnega podporja namreč tehtajo poprečno 60 kilogramov, za nakladanje, razkladanje kot tudi premeščanje tega podporja v stiskalnicah pa prideta v poštev le po dva delavca.

V jamskem transportu pa je še precej drugih fizičnih del, ki bi jih bilo treba deloma ali v celoti odpraviti; na primer, marsikje, kjer bi bilo treba urediti strojno vleko, prevažajo težko naložene jamske vozičke ljudje.

Ko je že govor o potrebah po odpravljanju težkih fizičnih del, bi bilo zanimivo slišati tudi vaše mnenje o tem, zakaj posamezniki ali celo večje delovne skupine včasih nasprotujejo uvajanju inovacij, ki bi jih rešile takih del. Hočete povedati, kako si razlagate take primere?

Po mojem mišljenju do takih primerov prihaja že zaradi splošno znane resnice, da vsaka sprememba navad povzroča v človeku večji ali manjši odpor; večji takrat, če je človek na spremembo manj pripravljen, in manjši takrat, če je nanjo bolj pripravljen. Iz tega pa izhaja pouk, da je eden od važnih pogojev, če ne že kar najvažnejši pogoj za uspešno uvedbo katerekoli novosti, tehnične ali kake druge, privajanje ljudi nanjo. Če se uvajanju novosti v zvezi z vsakodnevnim delom pridruži še bojazen posameznikov, da bodo ob delo, pa je to treba še toliko bolj upoštevati, kajti resnica je, da kar dela tehnika - človek ne dela več.

Še o sebi in vaši delovni ter poklicni poti kaj povejte - pa nagibih za novatorstvo?

Po rodu sem iz Bevč, iz kmečke družine. Po končani osnovni šoli sem šel v uk za ključavničarja. Učil sem se pri "Splošnem mehaničarstvu Velenje"; obrtni delavnici, iz katere se je razvila bivša delovna organizacija CHROM METAL Velenje.

Izpit za kvalificiranega ključavničarja sem opravil leta 1957, potem sem do vojaščine ostal kar v "Splošnem mehaničarstvu Velenje", po vojaščini pa sem delal slabo leto dni v CHROM METALU, zatem nekaj mesecev v Metalni in kovinskem podjetju ATMOS v Mariboru - od tod pa sem spomladi leta 1963 prišel v RLV in prva dva meseca delal v EFE, potem do leta 1968 pri jamski mehanizaciji; od tega leta naprej pa ves čas delam pri jamskem transportu.

Ob delu v RLV sem končal še delovodsko šolo strojne smeri, to je bilo leta 1971. V decembru leta 1973 pa sem opravil tudi izpit za rudarskega nadzornika strojne stroke.

V delovnih organizacijah, v katerih sem delal pred prihodom v RLV, sem večidel opravljal razna ključavničarska dela. In tudi v RLV sem prva leta bil pri takih delih, in sicer v eni od remontnih delavnic v jami, ki smo jih - kot veste - pred kakim letom in pol preselili izven jame. V zadnjih nekaj letih pa sem do nedavna - dokler mi niso naložili odgovornosti za pripravo dela v naši temeljni organizaciji - bil tretjinski nadzornik pri jamskem jeklenem podporju.

Vprašujete, kaj vse spada med moje sedanje delovne naloge!

Odgovornost za pripravo dela v taki temeljni organizaciji, kot je naša, nalaga človeku več vrst nalog. Prvič, za vsak dan je treba vnaprej poskrbeti, da bodo delavci v temeljni organizaciji, ki izvajajo proizvodne naloge, imeli vse potrebno za delo - uporabne stroje, orodje, repromaterial, delovna zaščitna sredstva, navodila in načrte za delo idr. Drugič, večkrat je treba tudi sodelovati pri izdelavi potrebnih navodil in načrtov za delo delavcev, ki izvajajo proizvodne naloge. In tretjič, malo je treba biti tudi projektanta - načrtovalca izgradnje raznih novih objektov, strojev, naprav ipd. Recimo, ravno zdaj me čaka sodelovanje pri projektiranju kretnic za predvideno novo lokomotivsko progo od jaška Preloge do začetka nove viseče tračne proge za jamo Pesje, pri katerih naj bi bil sistem

prestavljanja pnevmatičen!

Imate kakšne posebne obveznosti tudi v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah ter društvih?

Povsod nekaj! Delegat sem v delavskem svetu temeljne organizacije in delavskem svetu delovne organizacije - RLV, se razume. In predsednik konference osnovnih organizacij zveze sindikatov v naši temeljni organizaciji sem. Dve osnovni organizaciji zveze sindikatov imamo in v obeh je trenutno (v drugi polovici septembra - op. pisca) v ospredju problematika topliškega zdravljenja. To topliško zdravljenje - dan na dan je slišati pritožbe naših delavcev, kdaj misli naša zdravstvena služba prenehati s pošiljanjem vseh vprek v Topolšico! Mogoče bi bilo treba izdelati tudi kako primerjavo ekonomskih cen zdravljenja v različnih topličah?

So pa še druge zadeve, ki so ravno zdaj aktualne v naši temeljni organizaciji - solidarnostna dnina za ublažitev posledic julijskega požara v naši jami, problematika samoupravnih splošnih aktov - posebno sestave pravilnika o delovnih razmerjih! ... Mislim pa, da se vse stvari - proizvodne, poslovne, družbenopolitične - bližajo k zamišljenim ciljem; tudi položaj naših temeljnih organizacij. V splošnih samoupravnih aktih, ki jih že imamo, se to morda ne vidi, a to po mojem ni tako hudo, saj bomo te akte še dopolnjevali.

- - -

Tudi eno društvo me zelo zanima - društvo akvaristov in akvataristov "Šaleška dolina", ki pa je šele v ustanavljanju. Doma imam namreč kar 15 akvarijev; enega, okrasnega, v dnevni sobi - preostale, gojitvene, pa v kleti. In vsega skupaj 20 vrst rib! Terja pa to veselje vsak dan kako uro dela ... V Velenju jih poznam okrog trideset, ki jim je akvaristika prirasla k srcu ...

Družina!

Žena - Ana ji je ime - je doma. Najstarejši sin, Vili, je star 20 let in dela; za trakom v Gorenju, čeprav je izučen kuhar - ni in ni dobil dela v svojem poklicu v naši občini ... Po starosti drugi sin, Franci, je v prvem letniku rudarske tehniške šole pri RŠC Velenje. Najmlajši, Tomaž, pa je letos začel hoditi v osnovno šolo. Kaj mislim o podaljšanji ali, kot pravijo, celodnevni šoli? Zaradi varstva in pomoči pri domačih nalogah otrokom ne bi škodila - če bo oboje takšno, kot so si zamislili!

- - -

Še o tem, kaj me je napravilo za racionalizatorja!

Na kratko rečeno: zanimanje za delo, ki sem ga opravljal ...

(rb)

Upokojenec delovne organizacije ESO

MILAN HLADIN

Na dvorišču Hladinovega doma, pred lično hišico v ulici Janka Ulriha v Pesjem, ki je zaznamovana s številko 22, stoji novo, še ne dokončano poslopje. Ko sem se tistega zgodnjejesenskega dopoldneva ustavil pred tem poslopjem, sem se vprašal, čemu bo rabilo. Pozneje sem zvedel, da bo v njem garaža in nekaj delavnice, takrat pa so me pri ugibanju o namenu zmotili šumi, ki so prihajali iz notranjosti poslopja in mi dali vedeti, da nekdo v njem dela. Stopil sem bliže in zagledal moškega nižje rasti, kakšnih šestdeset let bi mu pri-

Milan Hladin pred poslopjem v izgradnji, v katerem si bo uredil garažo in malo delavnico.

sodil, kako si daje nemalo opravka z obzidavo malega okenca. S svojo prisotnostjo sem ga zmotil pri njegovem natančnem opravlilu. Ozrl se je, in ko sem ga vprašal, če je Milan Hladin, je odvrnil: "Ja, Milan Hladin sem!" Takoj nato pa mi je dal vedeti, da je bil dolga leta naš delavec, delavec strojnega obrata in potem ekonomske enote RLV "Elektrostrojni obrat" ter končno - delovne organizacije SOZD REK Velenje - Elektrostrojna oprema, ali - kot na kratko pravimo - ESO.

"V Rudarju da bi pisali o meni?" se je dvomeče zazrl vame, ko sem mu omenil namen mojega obiska. "Kaj pa naj vam povem?" me je še vprašal in me, skromen kot je, želel prepričati, da nisem izbral pravega za pogovor. Vendar jaz sem vztrajal, on pa je zastavljeno delo, kot sem videl, tudi dokončal. In tako je le od-

ložil zidarsko lopatico, si umil roke in me povabil k mali vrtni mizi.

Sedla sva na nizka stolca in se prek mize zazrla po okolici, tja proti Lilijskemu griču, kjer je Milan Hladin prikobacal na svet pred skoraj šestimi desetletji.

"Rodil sem se 5. junija 1919. leta v Pesjem. Takrat je bilo Pesje dosti manjše od današnjega. Na Lilijskem griču je stalo le skromno rudarsko naselje. Pa nekaj kmetij je bilo onstran železnice," je začel pripovedovati o svoji mladosti moj sogovornik.

"Bil sem četrti otrok, vseh otrok pa nas je bilo v naši družini osmero in od vseh je le eno dekle umrlo. Mati je bila gospodinja, oče pa delavec pri zunanjem obratu velenjskega rudnika. Dolgo je opravljal tudi pisarniške posle; vse pač, kar je bilo treba."

V tistih časih je bilo življenje trdo. Bilo je malo dela in še manj zaslužka. Kapitalisti so neusmiljeno izkoriščali delavstvo. Večina družin je kupovala in živela na kredo. Tudi Hladinovi se ni godilo nič bolje.

"Bili smo slabo oblečeni in večkrat lačni kot siti," je rekel Milan Hladin in dodal: "V osnovno šolo smo hodili tja v Škale, peš, jaz šest let."

Po osnovni šoli je bilo treba priti do poklica. Toda težko je bilo dobiti učno mesto. Leta 1934 pa se je po težavnem iskanju Milanu le posrečilo, da je na Muti našel mojstra, pri katerem se je potem izučil za kleparja.

Delal je po dvanajst in več ur na dan. Opravljal je večidel kleparska dela, a lotiti se je moral tudi vodovodarskih del, pa popravljanja koles in drugega. V poklicno šolo je hodil po osmi uri zvečer trikrat med tednom in ob nedeljah dopoldan. Naučil pa se je veliko, saj je po dveh letih uka lahko samostojno opravljal vsa kleparska dela.

"Ko sem se izučil," je pripovedoval Milan, "sem bil še nekaj mesecev pri mojstru na Muti, potem sem nekaj časa delal kot klepar v Podvelki, leta 1939 pa sem se zaposlil pri mojstru Koštomaju v Pesjem. A maja 1940. leta so me poklicali k vojakom. Bil sem v Šabcu, ko se je začela vojna. Potem so nas poslali v nemško taborišče, od koder sem se po desetih mesecih vrnil prek Avstrije in Maribora domov. Zatem sem se februarja 1942. leta zaposlil pri skupini vrtalcev, ki je delala raziskave za velenjski rudnik, a kmalu so nas, povečini mlade delavce, spravili na delo v rudnik. V jami, kjer so takrat bile še opave, sem delal kot dežurni ključavničar," je povedal moj sogovornik in za kratek čas obmolnil, da bi obudil še druge spomine iz medvojnega časa.

Leta 1944 je za mlade fante postalo vroče. Hoteli so jih spraviti v nemško vojsko, a Milan je prej pobegnil v partizane. S tremi tovariši je krenil na Paške vrhe, kjer so dobili zvezo s partizanskim obveščevalcem in se nato v Belih vodah priključili Tomšičevi brigadi. V njej se je Milan boril skoraj do osvoboditve, saj se je le malo prej vključil v enote VDV. Od vojakov pa je prišel šele na jesen 1945 - kot podoficir. Takoj po vrnitvi domov, to je bilo oktobra 1945. leta, pa je ponovno začel delati pri rudniku. Delal je v remontni delavnici na Jašku Škale.

O delu v povojnem obdobju je Milan pripovedoval na kratko. Pogovor je od časa do časa prekinil. Pa ne le zato, ker je bolj zadržanega temperamenta in molčeče narave, ampak zato, ker se mu je v mnogih letih dela pri rudniku nabralo veliko doživetij, ki mu vsa niso ostala najbolj sveža v spominu. Obujanje spominov je namreč podobno zlaganju raznobarnih kamenčkov v pisan mozaik, ki terja mnogo zbranosti in preudarnosti.

"Po vojni," se je spominjal Milan, "se je bilo treba lotiti vsakega dela. Celo naprstnike za naše čevljarje pa posodo in drug pribor za kuhinjo takratnega Rudarskega doma smo izdelovali v naši delavnici. Jaz pa sem večkrat tudi kaj klepal za rudniški avtopark pa sodeloval pri izgradnji novih rudniških objektov v Prelogah, in to zunaj in v jami. Pa še pozneje sem dosti delal v jami; pri montaži transportnih trakov in strojev ter raznih drobnih delih."

Med pripovedovanjem o delu v prvih dveh desetletjih po vojni je Milan omenil, da je bilo težko za material in orodje, pozneje pa da se je marsikaj izboljšalo. Povečalo se je število delavcev, delovni proces se je sodobneje organiziral in tudi delovne razmere so se izboljšale. Le medsebojni odnosi - je rekel - žal, niso šli vedno vstric s splošnim napredkom.

Iz male rudniške delavnice je kmalu zrasel nov elektro strojni obrat. Milan Hladin je od leta 1962 dalje delal v njem kot skupinovodja kleparjev. V skupini je imel povprečno pet delavcev. Ko se je začela intenzivnejša izgradnja Velenja, so kleparji opravljali poleg del za jamo tudi razne storitve za zunanje naročnike. Največ so imeli kleparskih del za rudnik pa del pri toplovodnih in vodovodnih instalacijah v blokih in drugih stavbah v Velenju in okolici.

"V zadnjih letih dela v ESO sem vodil skladišče vodovodno - toplovodnega obrata, sedaj temeljne organizacije ESO "Vodovodno - toplovodni obrati". Na skrbi sem imel tako nabavo kot tudi dostavo potrebnega materiala do delovnih skupin. Kar dosti dela in skrbi je bilo.

V pokoj pa bi naj šel prvega marca letos, a nekaj časa sem še ostal v službi - do avgusta, ko sem zaradi slabega zdravja moral odnehati," je sklenil pripoved o svoji delovni poti moj sogovornik.

"Veste, mož ima obrabljeno hrbtenico in kolke," se je ob teh besedah vključila v pogovor Hladinova žena Ana, ki se je pravkar vrnila iz Velenja. "Ali vam je kaj povedal, kako so delali včasih?" je takoj po tem posegu v pogovor nadaljevala Ana. "Velikokrat so bili kar po cele dneve v službi. Najslabše pa je bilo terensko delo ob slabem vremenu. Kljub temu pa ima danes za toliko leta napornega dela le nekaj prek štiristo starih tisočakov pokojnine. In zdravljenje: ne ve, ali mu bodo odobrili Krapinske Toplice! Lani je namreč bil v Topolšici, kjer pa je voda zanj premrzla in mu prav nič ne pomaga."

Hladinova žena Ana je povedala še, da je tudi ona domačinka. "Rodila sem se," je rekla, "v Pesjem, kot Milan. Sicer pa sem gospodinja. Doma imam kar dosti dela. Poleg dela v hiši imam veliko dela na vrtu in kup drugih drobnih domačih del. Na skrbi imam tudi vnu-

kinji, hčerki sina Toneta, ki s svojo družino stanuje še pri naju. Starejši sin, Milan, pa živi v svoji hiši v Pesjem."

"Danes je Pesje lepo urejeno," povzameta Hladinova. "Imamo asfaltirane ulice in dostope k hišam, v naselju je vrtec, šola in trgovina. Zdaj dobimo še novo trgovino, na katero že dolgo težko čakamo in je bomo vsi veseli."

Ko za sklep pogovora poprašam Milana še o tem, kako preživlja prosti čas in kakšne načrte ima za prihodnost, mi na kratko odvrne:

Milan Hladin in žena Ana na vrtu pred hišo v Pesjem.

"Včasih sem pri velenjski folklori igral tamburico; vse od takrat, ko so ansambel ustanovili, pa do lani. Kot tamburaš sem s Šaleško folklorno skupino nastopal po Italiji, Franciji, Poljski, največ pa doma. Rad imam glasbo. To je v rodu. Oče je pri godbi igral prek štirideset let, moj starejši brat pa še danes vodi tamburaše.

Tudi v družbenopolitično življenje sem bil vključen. Največ sem delal v krajevni skupnosti, kjer sem bil več let predsednik krajevnega združenja borcev NOB in odbornik zveze borcev.

Največkrat pa se kar doma s čim zaposlim. Pri hiši je vedno treba kaj opraviti. Zdaj dokončujemo to poslopje, v katerem bi si poleg garaže rad uredil malo delavnico za kleparska dela."

Moj obisk pri Milanu Hladinu je bil kratek in tak tudi najin pogovor. Toda tudi iz Milanove skromne pripovedi je, kot vidite, moč razbrati marsikaj. Veliko pa povedo tudi številna priznanja, ki jih je dobil Milan v svojem plodnem življenju, in sicer priznanja, kot so: medalja za hrabrost in red zaslug za narod iz narodnoosvobodilne borbe, priznanji za 25 in 30 let dela pri RLV in zlata spominska značka ob 100 - letnici našega rudnika.

S. SAJE

PRIHODNJIČ NADALJEVANJE !

Odšli v pokoj po 13. maju 1978

Baltazar JEŽOVNIK, upokojen
13. maja

Rojen 2. januarja 1924
v Paki pri Velenju. Poročen
z Ivanko, rojeno Novinšek.

Od 1. septembra 1974 je neprekinjeno delal v RLV; s krajšimi prekinitvami pa že od 15. oktobra 1947. Zaposlil se je kot črpalničar v Jami Škale, leta 1977 pa je bil premeščen v Jamsko mehanizacijo.

Leta 1949 je opravil izpit za polkvalificiranega in leta 1952 za kvalificiranega kopača; leta 1962 pa še izpit za strelca.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Stanko ANŽIČ, upokojen
27. maja

Rojen 3. maja 1926
v Dolah pri Litiji. Poročen
z Marijo, rojeno Kastelic.

Od 16. julija 1960 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot polkvalificirani kopač v bivši Jami vzhod. Leta 1974 je bil premeščen v Jamo Škale, leta 1977 v Jamski transport in leta 1978 v Jamsko mehanizacijo, od koder je šel v pokoj.

Leta 1961 je opravil izpit za kvalificiranega kopača.

Ivan PEROVEC, upokojen
2. junija

Rojen 12. septembra 1925
v Družmirju. Poročen z Angelo,
rojeno Zager.

Od 3. januarja 1950 je neprekinjeno delal v RLV; s krajšimi prekinitvami pa od leta 1946. Zaposlil se je kot kvalificirani mizar v Zunanjem obratu. Leta 1956 je bil premeščen v bivšo Jamo vzhod in leta 1975 v bivšo Jamsko mehanizacijo in transport, od koder je šel v pokoj kot delavec Jamskega transporta.

Leta 1963 je opravil izpit za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Ivan ANCLIN, upokojen
30. junija

Rojen 27. novembra 1923
v Celju. Poročen z Marijo,
rojeno Tekavc.

Od 20. oktobra 1948 je neprekinjeno delal v RLV; s krajšimi prekinitvami pa od leta 1946. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v bivši Jami vzhod. Leta 1961 je bil premeščen v bivšo Jamo zahod, leta 1975 pa v Jamsko mehanizacijo (in transport), kjer je delal do upokojitve.

Leta 1958 je opravil izpit za polkvalificiranega, leta 1963 pa še za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Stanislav HRIBERŠEK, upokojen
23. maja

Rojen 9. avgusta 1920
v Prelogah. Poročen s Stanislavo,
rojeno Koželj.

Od 3. avgusta 1953 je neprekinjeno delal v RLV; predtem pa že od 4. aprila 1950 do 28. februarja 1953. Zaposlil se je kot polkvalificirani kopač v bivši Jami vzhod, kjer je delal do decembra 1964, ko je bil premeščen k Jamski m gradnjam, kjer je delal vse do upokojitve.

Leta 1961 je opravil izpit za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Aktivni udeleženelec NOV od 10. septembra 1944 do konca vojne.

Alojz HUDARIN, upokojen
30. junija

Rojen 19. novembra 1925
v Trbovljah. Poročen s Franciško,
rojeno Majcen.

Od 1. januarja 1954 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot rudarski nadzornik v bivši Jami vzhod. Leta 1963 je bil premeščen za rudarskega tehnika v bivšo Jamo zahod, leta 1964 v tehnični sektor skupnih služb bivše delovne organizacije RLV in leta 1974 k jamski investicijski skupini RLV.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Aktivni udeleženelec NOV od 13. novembra 1944 do konca vojne.

Slavko VIDMAR, upokojen
30. junija

Rojen 24. junija 1923
v kraju Gozd - Col pri Ajdovščini
Poročen z Marijo, rojeno Čehovin.

Od 17. maja 1951 je neprekinjeno delal v RLV, predtem pa že od 26. julija 1950 do 12. oktobra 1950. Zaposlil se je kot rudarski nadzornik v tehničnem sektorju RLV- študij. Od leta 1959 dalje pa je opravljal delo poslovodje študija.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo pri RLV.

Jože OCEPEK, upokojen
30. junija

Rojen 19. marca 1924
v Šentilju. Poročen z Angelo,
rojeno Sredenšek.

Od 16. julija 1952 je neprekinjeno delal v RLV; s krajšimi prekinitvami pa že od leta 1945. Zaposlil se je kot rudarski nadzornik v bivši Jami vzhod, kjer je delal do leta 1972, ko je bil premeščen v delovno skupnost skupnih služb delovne organizacije RLV, kadrovsko-socialni sektor; kot kadrovik.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno

delo v delovni organizaciji in dobitnik zlate značke za 30 let dela.

Aktivni udeleženelec NOV od 26. decembra 1944 do konca vojne.

Mijo ŠAFRANIČ, upokojen
30. junija

Rojen 23. septembra 1925
v Jurovčaku pri Čakovcu.
Poročen z Jeleno,
rojeno Goričanec.

Od 10. avgusta 1966 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač pri bivši Jami vzhod, kjer je delal vse do upokojitve.

Bernard KNEZ, upokojen
30. junija

Rojen 19. maja 1918
v Šentilju pod Turjakom.
Poročen z Ireno,
rojeno Petecolt.

Od 17. februarja 1951 je neprekinjeno delal v RLV, s krajšo prekinitvijo pa že od 1. decembra 1947. Zaposlil se je v Zunanjem obratu - lesna služba, kjer je delal vse do upokojitve.

Leta 1969 je opravil izpit za delovodjo lesne stroke.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Ivan BRITOVŠEK, upokojen
30. junija

Rojen 27. decembra 1925
v Cirkovcah. Poročen z Marijo,
rojeno Videmšek.

Od 13. oktobra 1948 je neprekinjeno delal v RLV, s krajšimi prekinitvami pa že od leta 1942. Zaposlil se je kot kvalificirani ključavničar v bivši Jami vzhod, leta 1956 pa je bil premeščen v Klasirnico, kjer je delal vse do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Aktivni udeleženelec NOV od 26. aprila 1944 do konca vojne.

Karel LAH, upokojen
30. junija

Rojen 20. oktobra 1923
v Brestovcu pri Medveščaku.
Poročen s Frančiško,
rojeno Ledinek.

Od 2. septembra 1955 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v bivši Jami vzhod. Leta 1963 je bil premeščen v Klasirnico, kjer je delal vse do upokojitve.

Leta 1965 je opravil izpit za jamskega nadzornika rudarske stroke.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Ivan RAHTEN, upokojen
30. junija

Rojen 31. avgusta 1920
v Skalajah. Poročen s Hermino,
rojeno Jelen.

Od 16. aprila 1947 je neprekinjeno delal v RLV, s krajšimi prekinitvami pa že od 19. avgusta 1936. Zaposlil se je kot obratovodja takratnega zunanjega obrata RLV in pri tem delu ostal vse do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Poleg svojega rednega dela je imel tudi več zadolžitev v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah REK Velenje in občini Velenje. Za svoje družbenopolitično udejstvovanje je bil tudi nekajkrat nagrajen.

V času NOB je bil interniran (od 24. avgusta 1941 do 25. februarja 1942 v koncentracijskem taborišču Mauthausen). Bil pa je tudi aktivni udeleženec NOV (od 23. julija 1944 do konca vojne).

Franc SOVIČ, upokojen
30. junija

Rojen 30. junija 1924
v Ravnah nad Šoštanjem. Poročen
z Ivanko, rojeno Meh.

Od 15. oktobra 1948 je neprekinjeno delal v RLV, prej pa že od 7. novembra 1947 do 12. marca 1948. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v bivši Jami vzhod. Leta 1967 je bil premeščen k Jamskim gradnjam, kjer je delal vse do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Alojz CILENŠEK, upokojen
1. julija

Rojen 19. februarja 1928
v Zabukovici. Poročen z Marijo,
rojeno Grobelnik.

Od 12. avgusta 1966 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač v bivši Jami vzhod. Leta 1975 je bil najprej premeščen v Jamsko mehanizacijo, nato pa k Zračanju, kjer je delal vse do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Aktivni udeleženec NOV od 8. avgusta 1944 do konca vojne.

Alojz KOS, upokojen
1. julija

Rojen 22. maja 1928
v Ljubnici. Poročen z Zofijo,
rojeno Škrubej.

Od 3. januarja 1951 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot polkvalificirani kopač v bivši Jami vzhod. Leta 1976 je bil premeščen v bivši Steber 8, kjer je delal vse do upokojitve.

Leta 1954 je opravil izpit za kvalificiranega kopača, leta 1958 pa še za strelca.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Jožefa SKORNŠEK, upokojena
4. julija

Rojena 30. januarja 1923
v Metlečah. Mati enega otroka,
leta 1950 rojenega Jurija.

Od 17. julija 1964 je delala neprekinjeno v TE Šoštanj. Zaposlila se je kot čistilka in to delo opravljala vse do upokojitve.

Anton PESJAK, upokojen
5. julija

Rojen 3. julija 1921
na Dobrni. Poročen z Marijo,
rojeno Jovan.

Od 25. avgusta 1953 je delal neprekinjeno v RLV, s krajšo prekinitvijo pa že od 27. decembra 1949. Za - poslil se je kot nekvalificirani kopač v bivši Jami vzhod. Leta 1977 je bil premeščen v Jamo Škale, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1960 je opravil izpit za polkvalificiranega, leta 1963 pa še za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji in dobitnik zlate značke za 25 let dela v jami.

Vincenc VIDMAJER, upokojen
6. julija

Rojen 28. decembra 1925
v Založah pri Polzeli. Poročen
z Marijo, rojeno Ožir.

Od 19. avgusta 1954 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v bivši Jami zahod. Leta 1966 je bil za dva meseca premeščen v bivšo Jamo vzhod, nato ponovno v bivšo Jamo zahod; od leta 1968 do leta 1977 pa je delal v bivši Jami vzhod in nazadnje, do upokojitve, v Jami Škale.

Leta 1960 je opravil izpit za polkvalificiranega, leta 1961 pa še za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Ciril STOJAN, upokojen
6. julija

Rojen 9. maja 1918
v kraju Teharje pri Celju. Poročen
z Ivanko, rojeno Jerman.

Od 16. maja 1963 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot vodja obrata EFE, leta 1977 pa je bil premeščen v skupne službe SOZD REK Velenje - za gradbeni nadzor, od koder je šel v pokoj.

Aktivni udeleženec NOB od 28. avgusta 1944 do konca vojne.

Karel ŠILIH, upokojen
8. julija

Rojen 26. decembra 1926
v Podkraju pri Velenju. Poročen
z Amalijo, rojeno Potisk.

Od 14. maja 1951 je neprekinjeno delal v RLV, s krajšimi prekinitvami pa že od 22. decembra 1941. Zaposlil se je kot rudarski nadzornik v bivši Jami vzhod. Leta 1968 je bil premeščen v bivšo Jamo zahod, leta 1972 na čelo OMKT in leta 1973 ponovno v bivšo Jamo zahod, kjer je delal vse do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, ob 100-letnici rudnika pa dobitnik zlate značke.

Poleg svojega rednega dela je imel vrsto zadolžitev v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah RLV in REK Velenje ter v svoji krajevni skupnosti in občini Velenje. Za svoje družbenopolitično udejstvovanje je bil tudi večkrat nagrajen.

Adolf ZALOKAR, upokojen
11. julija

Rojen 8. junija 1922
na Ostrožnem pri Celju. Poročen
s Frideriko, rojeno Gostinčar.

Od 1. avgusta 1966 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot rudarski nadzornik v bivši Jami vzhod. Leta 1975 je bil premeščen v Jamsko mehanizacijo in transport, leta 1977 pa v Jamski transport, od koder je šel v pokoj.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji in dobitnik zlate značke za 25 let dela v jami.

Po podatkih iz kadrovske evidence
in oddelka za socialno zavarovanje
v kadrovsko - socialnem sektorju skupnih
služb SOZD REK Velenje - R. Misja

NADALJEVANJE PRIHODNJIČ!

PRODAM

osebni avto RENAULT 15 TS, športne izvedbe, rdeče barve, z vgrajenim radioaparatom - prevoženih 45 tisoč kilometrov, registracija urejena do aprila 1979. Cena po dogovoru. Interesenti lahko dobijo informacije vsak dan dopoldne in popoldne.

Rudi Vrhovnik

Prešernova 22 (vhod E),
Velenje, telefon 852 292

Sindikalni izlet delavcev temeljne organizacije RLV "Klasirnica"

Čudovito lep skupaj preživeti dan ...

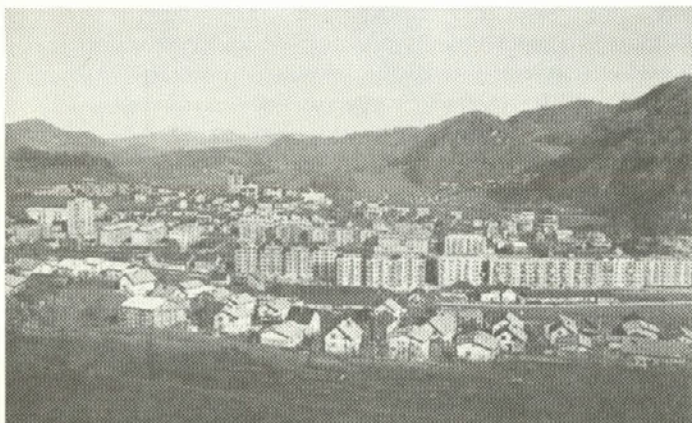
Zbiramo se pred avtobusno postajo v Velenju. Jutro se še ni povsem umaknilo dnevu, zato pa nekateri sodelavci, ki postopajo po parkirnem prostoru, še niso prave volje. Verjetno zato. Avtobusov še ni; o, pač - pri semaforju čakata na zeleno luč. Njun prihod v udeležence izleta vlije nekoliko več živahnosti.

"Jaz sedim spredaj!" reče nekdo.

"Na kolesu pa že ne bom sedela!" slišim odmev.

Počasi se avtobusa polnita.

Ko zahrumita motorja, iz bifeja poskačejo še tisti, ki se jim je "zluštalo" kavice.

"... in že zavijamo na desno, proti Zasavju ..." (Na sliki Zagorje!)

Na poti proti Celju nekajkrat obstanemo, da pobereмо sodelavce, ki stanujejo izven Velenja. Na eni izmed postaj se nam pridruži ansambel. Harmonikar? Harmonikar, ja, pa klarinetist in tudi trobentač, da o basistu sploh ne govorim.

Zijate?

Res smo v začetku, ampak razpoloženje se je neverjetno popravilo s prihodom muzikantov. Mimogrede smo v Celju, v Laškem, v Rimskih Toplicah in že zavijamo na desno, proti Zasavju - Hrastniku, Trbovljam, Zagorju.

Skoraj bi pozabil: peljemo se na obisk k hrastniškim steklarjem, nato pa še v trboveljsko Strojno tovarno in, in ... še nekam. Boste že še izvedeli! Ustavimo se.

Gostišče Marno nad Hrastnikom je za nas pripravilo malico: srbski pasulj s svinjskimi rebrami.

Dobro? Da vam ne govorim posebej! Čeprav sem stodstotno prepričan, da so se stodstotno večini nabrale sline v ustah, so nekateri vseeno najprej zavili k točilnemu pultu.

Med malico izvemo, da hrastniškim steklarjem niti

"dober dan" ne bomo voščili, kaj šele, da bi jih opazovali pri delu. Da ne moremo v steklarno, pravi Rafko Rotovnik, organizator tega izleta, sicer pa prizadeven predsednik naše osnovne organizacije sindikata. "Kako ne moremo?" se razburi nekdo v kotu, večini prisotnih pa v ustitih obstane grižljaj.

"Pa največ zaradi tega sem šla na izlet," slišim na moji desni.

Močno poparjeni se kakšno uro kasneje ustavimo pred vhodom v Strojno tovarno v Trbovljah, kjer nas sprejmejo gostoljubni domačini. Medtem ko si ogledujemo tovarno, pa vodja ekskurzije Rotovnik poizkuša še enkrat prepričati hrastniške steklarje, da bi nam vendarle omogočili ogled njihovega dela. Posreči se mu!

Prezadovoljni se poslovimo od delavcev Strojne tovarne v Trbovljah, potem ko smo si ogledali njihove ustvarjalne dosežke ter delo, in se vrnemo v Hrastnik.

V Steklarni nas najprej seznanijo z bogato zgodovino tovarne, nato pa si ogledamo proizvodne obrate. Eh, to je nekaj za naše oči. Res je treba videti njihovo delo, ko v potu obraza nastajajo neverjetno lepi izdelki.

"Če bi ne videla tega, kar sem, bi bil današnji dan le blede slika sicer velikega doživlja," slišim na dvorišču Steklarne po ogledu delovnih dvoran.

Dan se preveši v zgodnje popoldanske ure, ko se kolesa obeh avtobusov zopet zavrtijo, da bi se kake pol ure kasneje ustavila pred hotelom termalnih toplic v Izlakah.

Kosilo.

Po izdatnem obedu se oglasi harmonika in v ubranem igranju ansambla se zavrtijo prvi pari. Nekaterim pa ples ni dovolj, zato se ob bazenu pomerjajo v krosu. To ti je rezanja.

Na koncu razdelijo nagrade - saj poznate: tiste tekoče! S tem pa heca še ni konec; reči hočem, da se šele začena.

Hotelsko osebje organizira tekmovanje v hitrem pospravljanju (beričretju) biskvita in stepene smetane. Da pa zadeva ne bi bila preveč preprosta, tekmovalcem zvežejo roke na hrbet.

... "Tri, dva, ena ... ZDAJ!"

Obrazi se potopijo v smetano, kar povzroča pri gledalcih cele salve smeha.

Po tej tekmi imajo nekateri sodelavci težave s prebavo, polovici se kolca, druga polovica ima solzne oči, rezanja pa ni ne konca ne kraja.

Med plesom in petjem pa pitjem - kaj bi prikrival! - naš izlet postaja sklenjena celota.

V zgodnjih večernih urah se poslovimo od prijaznega hotelskega osebja v Izlakah.

Medtem ko voznika Avtoparka spretno sledita svetlobnima stožcema proti domu, v avtobusih razigrano prepevamo. Le zakaj ne?

Mineva čudovito lep skupaj preživeti dan.

Mnogo smo videli, še lepše smo se imeli. Si lahko želimo še kaj več?

Naj vam čisto na koncu zaupam, da sem vendarle nekaj pogrešal.

Pogrešal sem razgovor s sindikalnimi delavci v tovarnah, ki smo jih obiskali. Dan bi bil še bolj poln ...

... "A, da zakaj sem zamišljen? ... Saj nisem: ... od Celja do Žalca je ravno polje. Po njem se sprehaja eno zavb'r dekle ..."

Alojz Štih

Nekaj sposojenih od vsepovsod

- Sosed, na koga se je pa tvoja žena včeraj zvečer tako drla?
- Na psa!
- Ubogi pes. Slišal sem, da mu bo vzela ključ od stanovanja!

Na pokopališču urejajeta vsak svoj grob dva moška ... Prvi: "Kdo vam je pa umrl?" Drugi: "Žena. Pa vam?" Prvi: "Tašča." Drugi: "Tudi ni slabo!"

Gost v gostilni naroči vrček piva. Ko mu ga natakar prinese, pride do tegale pogovora!

- Koliko piva pa stočite dnevno?
- Trideset sodčkov.
- Hočete nasvet, kako bi ga lahko stočili 50 sodčkov?
- Prosim, prosim!
- Točite bolj polne vrčke!

Izbrala R. Misja

Proizvodnja in poslovanje v delovni organizaciji Plastika

Razgovor z Draganom Rogičem, predsednikom, ter članoma kolegijskega poslovodnega organa te naše delovne organizacije Martinom Smrekarjem in Ivanom Slemenjakom

VPRAŠANJE: Vaša delovna organizacija ima dve temeljni organizaciji združenega dela in delovno skupnost skupnih služb. Tako temeljna organizacija Plastični izdelki kot temeljna organizacija Kovinski izdelki in galanterija (KIG) proizvajata več vrst izdelkov. Z delovnim načrtom za letošnje leto ste v prvi temeljni organizaciji predvideli proizvodnjo 720 ton polipropilenskih trakov (super traka), 120 ton sintetičnih niti (monofila) in 60 milijonov kozarcev; v drugi temeljni organizaciji pa izdelavo 47,7 milijona sponk, 1500 spenjalcev, 500 odvijalcev, 25 avtomatov za pakiranje, 10 polavtomatov, ustrezne količine orodja in nekaj galanterijskih izdelkov ter še marsikaj drugega.

Najprej nas zanima, kako ste količinski proizvodni načrt uresničevali v prvem polletju letošnjega leta. Povejte tudi, s kakšnimi težavami ste se srečevali pri izpolnjevanju delovnih nalog!

D. ROGIČ: V uvodu naj omenim, da je uresničevanje našega količinskega proizvodnega načrta precej odvisno od potreb, to je od zahtev tržišča. Zato se dogaja, da planirane proizvodne naloge večkrat sproti dopolnjujemo in spreminjamo, neglede na prvotni delovni načrt. Seveda pa si ob tem prizadevamo, da bi finančni načrt v celoti izpolnili.

Že takoj na začetku naj povem tudi to, da smo omejnjeni plan sestavili ob predpostavki, da bomo že letos kupili nekaj dodatne opreme za obnovitev stare opreme, ki je že precej izrabljena. Ker pa tega doslej še nismo uresničili, imamo v drugem polletju velike probleme z vzdrževanjem opreme, saj je na obrabljenih strojih iz dneva v dan več popravil.

Kakšna je bila naša proizvodnja v prvem polletju? V temeljni organizaciji Plastični izdelki smo plan - razen pri proizvodnji kozarcev - uspešno izpolnili. Ob tem je glede proizvodnje polipropilenskih trakov treba reči, da se pri količinah posameznih vrst trakov prilagajamo potrebam tržišča, v celoti proizvedena količina pa vrednostno ustreza planu. Načrt smo prav tako izpolnili pri proizvodnji sintetičnih niti, monofila. Vendar je dosežena proizvodnja tega proizvoda še vedno premala z ozirom na potrebe našega trga in številnih možnosti za izvoz. Pri proizvodnji kozarcev pa se je zataknilo predvsem zaradi zastojev, ki jih povzročajo izrabljenost opreme in posameznih strojev; pa tudi zato, ker smo računali na proizvodnjo z novo opremo. Da pa bi mogli uvoziti novo opremo, bomo morali izvoziti več naših izdelkov, saj glede na velja-

vne predpise sicer ne bo moč dobiti soglasja za njen uvoz. Vsekakor bomo morali čimprej nabaviti nove stroje za izdelavo vakuumirane embalaže, ker bi tržišče sprejelo trikrat večjo količino tega proizvoda, kot jo proizvedemo.

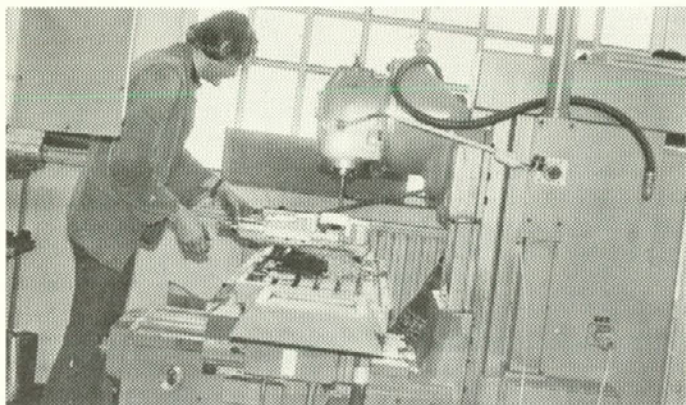
Tudi v temeljni organizaciji Kovinski izdelki in galanterija smo plan v glavnem izpolnili. Pri proizvodnji sponk, ročnih spenjalcev, odvijalcev, orodja in zaščitnih sredstev smo plan celo presegle. Le proizvodnja avtomatov in polavtomatov je bila manjša od predvidene.

Vzrokov za manjšo proizvodnjo avtomatov je več. Na primer, imamo premale kapacitete strojev za kovinsko obdelavo, kooperante za tovrstno delo pa je težko najti, saj so obdelovalni stroji povsod precej izkoriščeni.

Proizvodnja avtomatov je nekoliko manjša tudi zato, ker te stroje še razvijamo. Kljub temu, da smo dali na trg že večjo količino avtomatov, je namreč še vedno potrebnih precej dopolnitev. Vsekakor bi za razširitev proizvodnje avtomatov potrebovali več strojev za kovinsko obdelavo, zanje pa tudi ustrezne delovne prostore.

O problemih, s katerimi se srečujemo pri uresničevanju delovnega programa, velja gotovo spregovoriti še malo širše! Osnovni problem je namreč v tem, da je za izdelke obeh naših temeljnih organizacij interes trga precej večji, kot pa jih moremo proizvesti. Torej lahko o naši današnji proizvodnji rečemo, da je glede na potrebe trga le vzorčna. In spričo tega nas zelo resno zaskrbljuje možnost, da bi na domačem trgu lahko kmalu dobili konkurenco pri naših izdelkih, zlasti pri tistih, ki jih proizvaja temeljna organizacija KIG. Če hočemo v tej temeljni organizaciji obdržati proizvodnjo vsaj na sedanji ravni, bomo vsekakor morali v najkrajšem času rešiti vprašanje premalih kapacitet kovinske obdelave in problem tesnih delovnih prostorov. Poleg tega bo treba proizvodnjo te temeljne organizacije tudi povečati. S tem bomo dosegli ne le rentabilnejše poslovanje, ampak tudi izravnavo med ponudbo in povpraševanjem. V tej smeri smo že sprejeli obvezo, da bomo do meseca novembra izdelali za izvoz pet avtomatov. Vendar za izvoz teh naših izdelkov, zlasti v vzhodne države, je možnosti še veliko več, saj v teh državah še ni nobenega proizvajalca avtomatov za pakiranje.

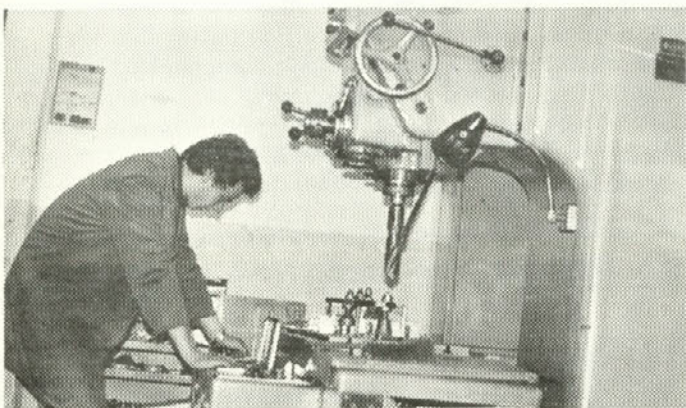
Tudi v temeljni organizaciji Plastični izdelki so problemi iz dneva v dan večji. Proizvodnjo plastičnih izdelkov smo namreč začeli že pred približno sedmimi leti, zato pa so stroji, ki smo jih nabavili takrat in kmalu zatem, že precej obrabljeni. Ne glede na to pa proizvodnja poteka nepretrgano v treh izmenah, izdelki pa so že vnaprej razprodani. Se pravi, da so tudi pri naši vakuumirani embalaži, plastičnih trakovih in sintetičnih nitih potrebe trga večje od naših zmogljivosti, in to tudi na zahodnem tržišču. Seveda pa je pri naših sedanjih proizvodnih zmogljivostih izvoz nemogoč; doseči pa bo treba tudi tako kvaliteto izdelkov, kot jo zahteva močna konkurenca odzunaj. Prav zato smo se že lotili reševanja problema v zvezi z nadomestitvijo sedanje opreme pa povečanja današnjih obratnih zmogljivosti. Se pravi, problema, da moramo najprej razrešiti vprašanje nabave nove opreme in izgradnje novih proizvodnih prostorov, če hočemo do-

Plastika (temeljna organizacija "Kovinski izdelki in galanterija") - Rezkalni stroj; ob njem Milan Sevšek ...

... Končna faza pri montaži avtomatov za pakiranje; pri delu Franjo Kadliček (levo) in Dušan Štemberger ...

... Koordinatni vrtalni stroj; ob njem Stjepan Kolačko.

seči zastavljene naloge.

Prav gotovo pa reševanje naštetih problemov ni odvisno samo od naše delovne organizacije, ampak tudi od zunanjih dejavnikov. Le-ti so namreč doslej storili vse premalo za dodelitev ustreznih površin za izgradnjo večjih delovnih prostorov kot tudi glede omogočanja dobave potrebne opreme za povečanje naše proizvodnje.

VPRAŠANJE: Bi hoteli opisati, kako poteka izpolnjevanje letnega delovnega načrta vaše delovne organizacije v drugem polletju, in naštetih osnovne naloge, ki jih še morate izpolniti do konca letošnjega leta?

D. ROGIČ: V drugem polletju smo izpolnjevanju načrta posvetili še več pozornosti kot v prvi polovici leta. Prizadevamo si, da bi omilili že prej našete probleme in povečali predvsem proizvodnjo avtomatov za pakiranje in vakuumirane embalaže, ki je v prvem polletju glede na delovni načrt nismo dosegli.

A že zdaj nam je jasno, da kljub vsem prizadevanjem ne bomo mogli izpolniti zastavljenih nalog. Edino možno rešitev za izboljšanje takega položaja vidim v povečanju sedanjih proizvodnih zmogljivosti. To pa bo tudi naše osnovno vodilo pri zastavljanju delovnega načrta za prihodnje leto.

VPRAŠANJE: Glede na lanskoletne poslovne rezultate ste za leto 1978 predvideli približno 8-odstotno povečanje celotnega prihodka. Kolikšen celotni prihodek ste v vaši delovni organizaciji načrtovali za letošnje leto in koliko ste ga dosegli v prvem polletju?

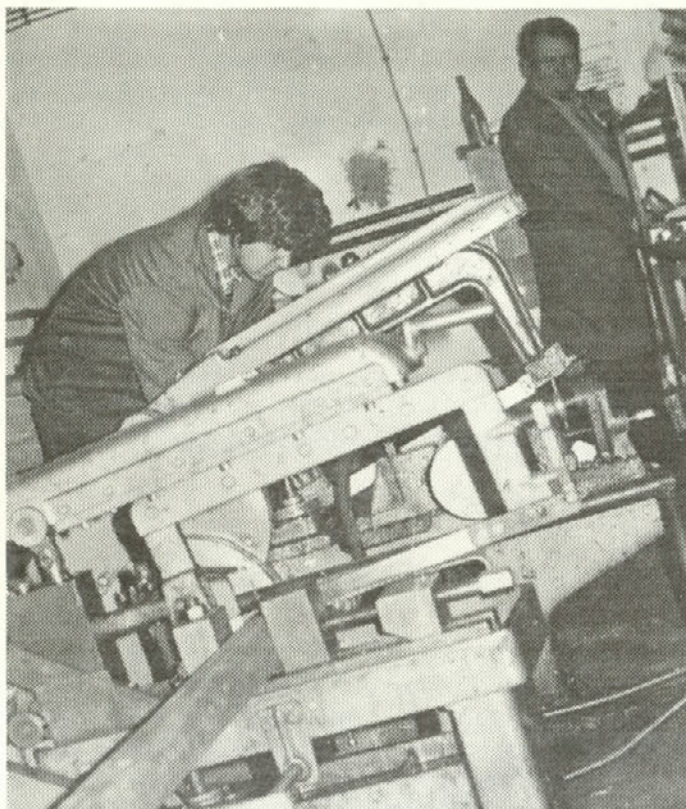
D. ROGIČ: Za letos smo predvideli, da bomo dosegli okrog 66,8 milijona dinarjev celotnega prihodka. V prvem polletju pa smo ga dosegli nekaj prek 33 milijonov dinarjev, kar pomeni, da smo uresničili skoraj polovico celotne obveznosti.

VPRAŠANJE: Povejte še to, kakšna bi naj bila dohodek in čisti dohodek delovne organizacije Plastika v letu 1978!

D. ROGIČ: Letos bi naj dosegli približno 25 milijonov dinarjev dohodka in 14,3 milijona dinarjev čistega dohodka, vendar zaradi omenjenih razlogov bosta dohodek in čisti dohodek zelo verjetno nekoliko manjša.

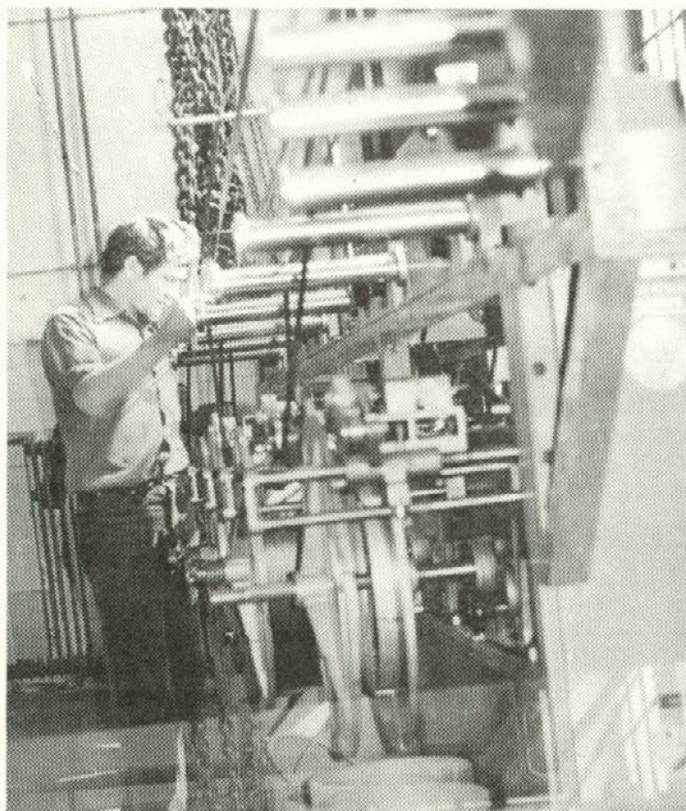
VPRAŠANJE: Kako je s ponudbo vaših izdelkov, je pri njej prišlo v zadnjem času do kakih sprememb?

D. ROGIČ: Glede na to, da je program temeljne organizacije KIG precej nov, proizvodnja plastičnih izdelkov pa že dobro utečena, v tem letu nismo spreminjali našega proizvodnega programa; se pravi, da ga nismo dopolnjevali z novimi izdelki. Izdelke, ki jih sedaj proizvajamo, smo le izpopolnjevali, tako da je prišlo do več kvalitetnih sprememb.

ZGORAJ, Plastika (temeljna organizacija "Kovinski izdelki in galanterija") - Priprava materiala - strojne žage; ob njih Ivan Šušteršič, zadaj pa vodja dispečerske službe Franc Cerar.

SPODAJ, Plastika (temeljna organizacija "Plastični izdelki") - Linija za izdelavo plastičnih trakov; pri delu ob njej Jože Božiček.

VPRAŠANJE: Kaj pa cene vaših izdelkov?

D. ROGIČ: Cenam proizvodov naše delovne organizacije so določene gornje meje, zanje pa daje soglasje zvezni zavod za cene. Tako nimamo možnosti, da bi sami spreminjali cene, ampak le s soglasjem še drugih proizvajalcev in potrošnikov podobnih izdelkov; pa čeprav dokažemo utemeljenost potrebnega povečanja cen.

Cene naših izdelkov so tako že tri leta nazaj nespremenjene. Celotno številno podražitev surovin in povečanje dajatev niso vplivale nanje. Prav zato si moramo precej prizadevati, da bi bila naša proizvodnja rentabilna oziroma poslovanje uspešno.

VPRAŠANJE: Ali gre pri prodaji izdelkov vse po načrtu?

D. ROGIČ: Poudariti moram, da posebnih problemov s prodajo naših proizvodov nimamo; preden gredo izdelki na trg, pa seveda imamo precej opraviti s kontrolo njihove kвалitete.

VPRAŠANJE: Kakor vemo, predvidevate zamenjavo linije za proizvodnjo kozarcev in linije za izdelavo super traka. Imate v načrtu še druge investicije?

M. SMREKAR: Predvsem nameravam obnoviti in dopolniti opremo v temeljni organizaciji Plastični izdelki, povečali pa bomo tudi kapacitete strojnega parka v temeljni organizaciji Kovinski izdelki in galanterija. Vsekakor pa je ena najvažnejših nalog na področju investiranja čim prejšnja priprava na izgradnjo novih proizvodnih prostorov.

VPRAŠANJE: Z letošnjim delovnim načrtom ste predvideli, da bo med letom v celi vaši delovni organizaciji zaposlenih poprečno 158 delavcev. Povejte, koliko delavcev imate zdaj, v drugi polovici septembra, kakšni problemi spremljajo vašo kadrovsko politiko in pa koliko invalidov zdaj zaposlujete!

I. SLEMENJAK: V prvem polletju se je število zaposlenih gibalo v okviru plana. V drugi polovici septembra pa imamo skupno 163 delavcev, torej nekaj več kot smo načrtovali. Razumljivo pa je, da med letom večkrat prihaja do manjših odstopanj od plana. Zdaj recimo, je več zaposlenih zato, ker smo sprejeli naše študente; največ rezkarjev, strugarjev in orodjarjev. Do konca leta pa bo delavcev verjetno zopet nekaj manj, saj mladi odhajajo k vojakom.

D. ROGIČ: Glede na to, da je proizvodni program naše delovne organizacije precej zahteven, bi pri razvijanju novih proizvodov morali zaposliti več strokovnega kadra; gre za kadre z višjo in visoko izobrazbo tehnične smeri. Na tem področju še nismo mogli kompletirati kadrov, vendar bomo morali tudi to uresničiti, ker je pri naši proizvodnji skrb za razvoj osnovni proizvodni pogoj.

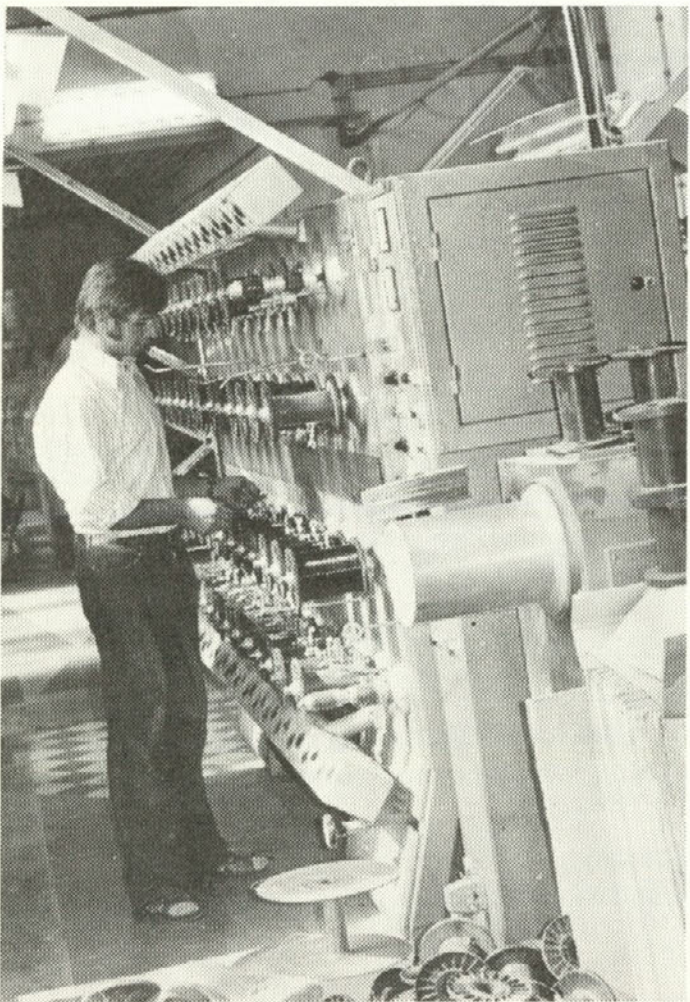

*

ZGORAJ - Vakuumiranje plastične embalaže v temeljni organizaciji Plastike "Plastični izdelki"; ob stroju zadaj Pavla Korun in ob stroju spredaj Ivanka Praprotnik.

SPODAJ - Navijanje monofila (sintetičnih niti) v tej temeljni organizaciji; pri delu Branko Videmšek.

*

In še to bi rad dodal glede kadrovskih problemov! Večkrat je slišati pripombe, da je bila Plastika ustanovljena zaradi čim večjega zaposlovanja delovnih invalidov. Vsekakor se s to trditvijo strinjamo, vendar ob tem velja poudariti, da zahteva odpiranje lažjih delovnih mest, na katerih je delo povezano s priučevanjem delavcev, precej strokovnega kadra. Prav tako moramo omeniti, da naš program ni vezan le na linijsko proizvodnjo, kjer delajo v glavnem delovni invalidi. En del programa temeljne organizacije Kovinski izdelki in galanterija, na primer, je namenjen za kompletiranje plastičnih izdelkov. Drugi del programa te temeljne organizacije, ki je vezan na pripravo dela in razvoj proizvodnje, pa zahteva izključno kvalificiran kader določenih poklicev.

Naša želja je, da bi na eni strani v temeljni organizaciji Plastični izdelki imeli ustrezno linijsko proizvodnjo in tam zaposlovali čimveč invalidov. To pa bo seveda zahtevalo večja investicijska vlaganja v opremo, saj je le na ta način možno odpiranje lažjih delovnih mest. Po drugi strani pa želimo kompletirati kader za proizvodnjo kovinskih izdelkov, in to tako, da bi ta lahko opravljal zahtevnejše strokovne naloge.

I. SLEMENJAK: In še odgovor na vprašanje, koliko invalidov zaposlujemo! Število zaposlenih invalidov v naši delovni organizaciji se mesečno giblje od 42 do 46. Glede na skupno število zaposlenih delavcev imamo potemtakem povprečno 28 odstotkov delovnih invalidov.

VPRAŠANJE: Bi hoteli povedati še nekaj o samoupravnih in družbenopolitičnih dejavnostih v vašem kolektivu?

I. SLEMENJAK: Med samoupravnimi aktivnostmi je najvažnejše sprejemanje samoupravnih splošnih aktov. Trenutno smo pred sprejemanjem pravilnika o delovnih razmerjih delavcev, sicer pa je bila večina potrebnih aktov sprejeta že prej.

O delovanju družbenopolitičnih organizacij v našem kolektivu pa bi omenil to, da smo kongresne aktivnosti uspešno izvajali, zdaj pa je na vrsti skrb za skladno, organizirano uresničevanje vseh sprejetih dokumentov.

Mladinci, denimo, delujejo v dveh osnovnih organizacijah in se bodo zdaj, ko se jih je nekaj vrnilo z delovnih akcij, bolj angažirali v svojem delovnem okolju.

Sindikata pa ima 3 osnovne organizacije in je zdaj ustrežnejše organiziran, saj imamo po novem v osnovnih organizacijah kar osem sindikalnih skupin.

Zveza komunistov deluje prav tako v okviru treh osnovnih organizacij, tako da upamo, da bo odslej njihovo povezovanje v okviru občine plodnejše; prav gotovo tudi zato, ker smo izvolili svojega delegata za občinsko konferenco ZKS Velenje.

VPRAŠANJE: Kaj bi o delu in življenju vaših delavcev ob tej priložnosti še kazalo omeniti?

D. ROGIČ: Glede na to, da se je proizvodnja v Plasti-ki v sedmih letih - od takrat, ko smo začeli le s tremi delavci, do danes, ko jih imamo prek 160 - tako razvejala, smo lahko zadovoljni. Posrečilo pa se nam je ne le, da smo razvili proizvodnjo, ampak da smo skladno razvili tudi medsebojne odnose. To pa pomeni, da smo morali vložiti precej naporov.

Seveda prihaja v določenih trenutkih tudi do raznih težav. A razumeti je treba, da je to nujni davek naglega razvoja.

Pričakujemo pa, da bo v novi organiziranosti našega kombinata - to je v sestavljeni organizaciji REK Velenje - povezovanje še boljše in uspešnejše kot doslej. Tudi naši delovni organizaciji namreč daje nova organiziranost možnosti za doseganje še boljših delovnih in samoupravnih rezultatov. Uspehi pa so seveda odvisni le od tega, koliko bomo znali vse možnosti v prihodnosti tudi izkoristiti.

S. SAJE

Sindikalni izlet ene od tretjin delavcev temeljne organizacije RLV "Jama Škale"

O nič kaj prijetni vožnji proti Ljubljani in Vrhniki, tehniškem muzeju v Bistri in sklepu izleta v Žaplani

Delavci temeljne organizacije RLV "Jama Škale" smo se dogovorili, da bo ena od naših delovnih izmen odšla na sindikalni izlet, ki bi naj vključeval ogled ljubljanskega gradu, rojstne hiše našega velikega pesnika, prozai-ista, dramatika in borca za pravice delovnega človeka - Ivana Cankarja - v Vrhniki pa tehniškega muzeja Slovenije v Bistri pri Vrhniki in družabno popoldne po obisku tega muzeja.

Dogovorjeno - storjeno! Izletniki smo se na dan odhoda že ob pol šestih zjutraj zbrali pred staro tržnico v Velenju in se začeli ozirati v smer, od koder bi naj pripeljal naš avtobus. Vendar avtobusa še lep čas ni bilo. Kakih 45 minut smo čakali in čakali in pogledovali v nebo za dnevom, ki ga bomo imeli. Kazalo je, da bo kljub oblakom navsezadnje sončen dan. To nas je razveselilo in taki smo končno le dočakali avtobus in se odpeljali.

Do Trojan je šlo hitro, skozi Trojane pa smo se zaradi težkih tovornjakov, ki so vozili pred nami, pomikali po polžje. Ob cesti smo videli tudi nekaj karamboliranih vozil, ki so nas opomnila na črne kronike z naših cest.

Prihod v Ljubljano. Z ogledom gradu ni bilo nič, in sicer zaradi obnavljanja tega očanca nad glavnim mestom naše republike. To pa nas je vse vznevoljilo. Zaradi tega smo vsi v avtobusu bili mnenja, da je izlet slabo organiziran.

Tudi nadaljnja vožnja ni bila taka, kot smo si jo zamislili, saj smo se skozi Vrhniko peljali tako, da smo zgrešili dom Ivana Cankarja in si ga zato sploh nismo ogledali.

Na srečo pa nas je glavni cilj - tehniški muzej Slovenije v Bistri - bolj zadovoljil, kot smo se lahko nadejali. V njem smo imeli paše za oči! Na svoj račun so prišli lovci med nami in tisti, ki so nekaj gozdarja ali lesarja - sploh vsi, ki imajo kakršne koli stalne stike z gozdom ali lesom; se pravi, vsi jamski delavci med nami.

Iz zgodovine muzejskih zgradb v Bistri in o muzeju

Na mestu, kjer je danes v Bistri tehniški muzej Slovenije (TMS), je bil nekoč kartuzijanski samostan, ki sta ga, kot smo slišali, v letih 1255 do 1260 zgradila in ustanovila koroški vojvoda Bernard in njegov sin Ulrik.

Kartuzijanci so red molčočih, belo oblečenih menihov. Pri nas so imeli samostane v več krajih; poleg Bistre še v Žičah, Jurkloštru pa v Pleterjih, kjer ga zaradi sodelovanja z Osvobodilno fronto imajo še danes.

V Bistri so kartuzijanci živeli prek 500 let; natančneje, do 29. januarja 1782, ko je avstrijski cesar Jožef II. samostan razpustil in je celotna samostanska posest prešla pod upravo verskega sklada. Leta 1826 pa je samostansko poslopje in posestvo kupil trgovec Franc Galle. Vendar sedanja podoba starinskih poslopij v Bistri je iz začetka 19. stoletja. Tedaj so porušili skoraj polovico samostanskih zgradb s cerkvijo, kar je ostalo pa so prezidali. Prenovljeni ostanek poslopij z okolico je potem ostal v lasti rodbine Galle do konca druge svetovne vojne, ko je vse skupaj prešlo v družbeno last. Tehniški muzej Slovenije pa s temi stavbami in okolico gospodari od leta 1951. V njih je uredil razstavne prostore, v katerih hrani toliko različnih stvari, da se kar nismo mogli načuditi. Videli smo, na primer, 162 let star navadni brin in razne starinske merilne naprave za gozdarstvo, prikaze oglarjenja - sestavljanja kop za kuhanje oglja, pa načine cepljenja lesa, razstavo užitnih in strupenih gob, načine transporta in pridobivanja lesa nekoč in danes ter podobno.

Videli smo tudi, kako se je na osnovi lesa razvijalo pletarstvo, kolarstvo, izdelovanje raznih podov in dnov, obodarstvo, žličarstvo, kuhalničarstvo - in še galerijo lesnega strugarstva.

Od drugih muzejskih oddelkov pa smo si ogledali žagarski, lovski in tekstilni oddelek, avto salon in oddelek kovačij.

Žagarski oddelek

V njem so različne starejše in novejše ročne žage; poleg drugih žagarskih priprav in naprav pa tudi prva

strojna žaga pri nas, ki je obratovala od leta 1900 do 1952.

Lovski oddelek

V njem so prikazani načini lova od najbolj primitivnih do najbolj modernih.

Ta oddelek ima tudi bogato zbirko pušk in drugega orožja pa prepariranih živali, kot so lisica, dihur, polh, vidra, jazbec, divja svinja, divja mačka, pižmovka, bela štorcklja, gams, jelen, muflon, srna, volk, medved - in podobne druge.

V zbirki prepariranih živali je zbudil veliko zanimanja med nami zlasti ogromen medved iz naših gozdov, ki je ob ulovu tehtal celih 315 kilogramov; kar je baje

Poslopja tehniškega muzeja Slovenije v Bistri pri Vrhnikih.

gmota, ki je - kolikor je znano - doslej še ni dosegel ali presegel kak drug pri nas uplenjen medved.

Na koncu lovskega oddelka pa smo videli še iz jelenjih rogov izdelane stolčke, lestence, ohišja ur in drugo.

Skratka, dih nam je zastajal, ko smo videli, kaj vse hranijo v tem oddelku.

Tekstilni oddelek

Ta oddelek daje izčrpen vpogled v razvoj slovenske tekstilne industrije vse od njenih začetkov pa do predvojnega obdobja, ko je bila tekstilna industrija eden od glavnih nosilcev industrializacije naše ožje domovine. Veliko pa je v njem tudi stvari, ki se nanašajo na razvoj sodobne slovenske tekstilne industrije v povojnem

obdobju.

Iz prvih dveh obdobjaj, recimo, smo videli razne ročne statve pa različne starinske mehnične statve in še nekatere druge tekstilne stroje, ki jih sodobna tekstilna industrija ne pozna več.

Avto salon in oddelek kovačij

V avto salonu smo pasli oči po zanimivih kolesih, kočijah, motociklih in avtomobilih iz nekdanjih dni; od avtomobilov, na primer, je bil najstarejši iz leta 1920.

V oddelku kovačij pa smo se seznanili s starimi brusilnimi kamni velikih premerov in drugimi takimi orodji iz preteklosti; recimo, z različnimi mehovi za razbeljevanje žerjavice na kovaškem ognjišču, s kovaškimi kleščami za raznovrstne namene in podobnim.

Kosilo in sklep izleta v Zaplani

Po ogledu muzeja je bil na vrsti odhod z avtobusom na kosilo v bližnjo Zaplano, v gostilno "Mesec" - lokal, ki ga je 21. junija 1959 obiskal tudi tovariš Tito. Kosilo se nam je zelo prileglo. Prav tako pa tudi tistih nekaj kozarčkov vina, ki smo si ga privoščili ob njem in po njem - med družabnim popoldnevom z zabavnimi športnimi igrami, ki smo si ga pripravili za sklep izleta!

Športnega dela družabnega popoldneva ni bilo težko organizirati, saj smo imeli s seboj športnega referenta naše temeljne organizacije - Štefana. Discipline, v katerih smo se pomerili, so bile: tek v vrečah na 30 metrov, vleka vrvi in "vožnja samokolnice"; to je hoja po rokah, ko te nekdo drži za noge. Tudi za sojenje smo imeli ljudi pri roki, in sicer Ivana, Franca in Martina, ki so sodili kot pravi eksperti. Posebno Martin, ko je bil glavni sodnik pri vroči vleki vrvi.

Glavna atrakcija pa so vsekakor bili teki posameznikov v vrečah. To deloma zaradi sprejetega dogovora, da bo vsak, ki se bo prekucnil na nos pred ciljem, moral izpiti "glaž rdečega"; deloma pa zaradi nagrad za prve tri najboljše tekmovalce. Te nagrade so bile: za 1. mesto - liter "bisera", za 2. mesto - steklenica piva, in za 3. mesto - steklenica ore (!).

In najboljši v vseh treh disciplinah?

Tek v vrečah: 1. Franc I., 2. Franc V. in 3. Zdravko O.

Vleka vrvi: 1. mesto - ekipa v sestavi: Ivan, Anton, Franc, Rafael, Zdravko, Stanko in Alojz; in 2. mesto - ekipa v sestavi: Ludvik, drug Anton, Branko, drug Franc, Ciril, Štefan in Martin - ta ekipa je zmagovalni podlegla z rezultatom 1 : 2.

Vožnja samokolnice: 1. Franc V., 2. Ciril S. in 3.

Štefan R. - prvi je pricapljal na cilj v času 9, drugi v času 14 in tretji v času 65 sekund; rezultate drugih pa je boljše zamolčati.

Naporno tekmovalstvo nas je seveda zlakalo, zato smo si po njem privoščili pošteno malico, po malici pa še glasbeno umetnost, ki jo je izvajal Alojz K. s slabo ohranjeno harmoniko, sposojeno v gostilni "Mesec".

Sposojena harmonika pri našem gostitelju je res bila vse prej kot najboljša, saj je med "obratovanjem" v rokah Lojzeta izpuščala take vetrove, da je nekdo med

V Zaplani pri Vrhniku: "Glavna atrakcija družabnega popoldneva so vsekakor bili teki v vrečah ..."

nami rekel: "Bolj se bo treba obleči, da se ne nahladimo!" A kljub temu so nekateri še zaplesali po vižah, ki so blagovolile priti iz nje. No, poskakovanje teh plesnih manjakov res ni bilo baletno, ples pa le. Pa tudi zapeli so nekateri ob rahitičnih vižah iz pokvarjene harmonike ... in peli še potem, brez "instrumentalne" spremljave - med vožnjo proti domu, proti našemu rudarskemu Velenju! (Ivan Jelen)

Slušatelji rudarske nadzorniške šole so obiskali zagrebški velesejem

Veliko novega

Zdi se mi prav, da je želja vsakega človeka nenehno usmerjena v izpopolnjevanje, pa naj gre za redni študij, študij ob delu ali kakšno drugo obliko, ki širi na-

še obzorje.

Tudi ogled takšne prireditve, kot je zagrebški velesejem, prispeva temu. Rekel bi: zlasti takšen način, saj na nevsiljiv način bogati pridobljeno teoretično znanje in odpira nove razsežnosti pri našem vsakdanjem praktičnem delu. To so tiste osnovne prvine, ki dajejo naši družbi celovite proizvajalce in upravljalce.

Zato ni naključje, da je vladalo med slušatelji rudarske nadzorniške šole pri RŠC Velenje za obisk zagrebškega velesejma veliko zanimanje. No, priznati moram, da smo se za ta ogled odločili zadnji trenutek, zato pa je manjkala pomoč, ki smo jo ob tem pričakovali od Rudarsko-elek troenergetskega kombinata.

Pa je ekskurzija vseeno uspela - še več!

Da se zagrebški jesenski velesejem v vsem lahko meri z drugimi tovrstnimi prireditvami v svetu, je že stara resnica. Kljub temu pa nas je bogastvo tokrat razstavljenih predmetov tako presenetilo, da se nam je en sam dan zdel mnogo premalo že za približen ogled novih dosežkov. Zato smo si ogledali predvsem tisto, kar je ozko povezano z našo stroko; da pa bi videli kaj dosti več, je zmanjkalo časa.

Kakorkoli že - videli smo veliko. Tudi večji del tistega, kar smo do sedaj lahko samo prebrali, da obstaja in se ponekod že s pridom uporablja.

Priznati moram, da vseh vtisov še vedno nismo povsem uredili. Preveč je bilo vsega, preveč za en sam dan.

Mislil pa, da so veliko zamudili tisti, ki letošnjega zagrebškega velesejma niso obiskali. Mislil, da so zamudili spoznanje o vsestranskem razvoju in napredku domačega in, seveda, tudi tujega gospodarstva. Res, pri nas ne capljamo več na mestu, že dolgo ne. Vendar letošnji zagrebški jesenski velesejem postavlja naše domače dosežke ob bok napredku mnogo razvitejših gospodarstev v svetu.

V bistvu sem vam želel s tem prispevkom povedati samo to.

Jože BLATNIK, RLV - Jamski transport

Občinski mali nogomet

Lovorika pripadla ekipi Elektro obratov

Na letošnjem občinskem sindikalnem prvenstvu v malem nogometu si je ekipa temeljne organizacije ESO "Elektro obrati" priborila prvo mesto. V predtekmovalju se je za ta naslov letos pomerilo osemindeset ekip, od tega kar trinajst moštev iz naše sestavljene organizacije združenega dela.

V finalno tekmovalstvo, ki je bilo sredi septembra v Rdeči dvorani, so se uvrstile štiri ekipe, ki so v tem delu prvenstva pokazale že kar zavirljivo raven športnega znanja; to - in pa borbenost in srčnost posameznih tekmovalcev - pa je pogosto izzvalo pri navijačih gromke aplavze.

Doseženi rezultati prvih štirih: 1. REK Velenje, delovna organizacija ESO - TOZD Elektro obrati (5 točk, razmerje zadetkov 6 : 1); 2. Vegrad - TOZD Gradnje (3 točke, razmerje zadetkov 3 : 2); 3. Vegrad - Dom 101 (3 točke, razmerje zadetkov 4 : 4); 4. REK Velenje, delovna organizacija RLV - TOZD Klasirnica (1 točka, razmerje zadetkov 3 : 8). (Vili Podojsteršek)

Tradicionalno srečanje šahistov

Naši prepričljivo boljši

V počastitev praznika občine Velenje sta se sindikalni ekipi "Gorenja" in našega kombinata tudi letos pomerili v "kraljevski igri".

V srečanju, na katerem so praktično sodelovali vsi najboljši velenjski šahisti, so nekaj več znanja pokazali tekmovalci iz našega kombinata, saj so zmagali z rezultatom 113 1/2 : 86 1/2 točke.

Posamezniki v ekipi "Gorenja" so dosegli naslednje rezultate: Kristan 13, Goršek 15 1/2, Špeh 13, Godec 16, Kovač 5, Petrovski 7 1/2, Kovačič 2, Đorđević 5 1/2, Strnad 1 in Lipnik 8 točk.

Naši tekmovalci pa so se odrezali takole: Brešar 13, Labus 13 1/2, Alič 11 1/2, M. Pevnik 12 1/2, Vedenik 11, Nežmah 9 1/2, Vukić 9 1/2, Preložnik 10 1/2, I. Pevnik 9 in Cvar 13 1/2 točke. (Š. Cvar)

RUDAR - Glasilo kolektiva Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje, naslov splošne uprave: Velenje - Rudarska 6, telefon b. c. 851-100

Za izdajanje skrbi uredniški odbor. Odbor sestavljata:

a) delegacija samoupravnih in družbenopolitičnih organov TOZD in DSSS REK Velenje: Franc Avberšek (RLV-JV), Franc Kos (RLV-JZ), Viktor Jurčič (RLV-JS), Vil Romih (RLV-St. B), Anton Čas (RLV-PRP), Ludvik Hribar (RLV-MT), Anton Ribarič (RLV-STR), Franc Miklavčič (RLV-JG), Franc Druks (RLV-KL), Maks Lomlek (TES), Pavle Planinc (ESO), Ivan Ribič (PZS), Franc Kramer (ZO), Emil Medvešek (AP), Silvo Pešak (TISK), Mile Maksimović (PGM), Dragica Zapane (DPG), Mirko Žolnir (DSSS); b) delegacija delavcev in njihovih stalnih sodelavcev pri glasilo: Teodor Jelen (DSSS - odgovorni urednik), Rafael Batič (DSSS - glavni in tehnični urednik), Stojan Saje (DSSS - novinar), Romana Misja (DSSS - tajnik glasila), Lojze Ojsteršek (DSSS - fotografske storitve), Mirko Bizjak (glavni direktor REK Velenje - stalni sodelavec; njegov namestnik Ludvik Mali, DSSS), Lojze Filipančič (tajnik samoupravnih organov REK Velenje - stalni sodelavec), Božena Sramel (tajnik delegacij REK Velenje - stalni sodelavec), Miha Pevnik (tajnik družbenopolitičnih organov REK Velenje - stalni sodelavec), Tone Seliga (tajnik OK SZDL Velenje - stalni sodelavec).

Preddniški uredniški odbor: Anton Ribarič

Naslov uredništva: Velenje - Prefernova 5 (kadrovsko-socialni sektor DSSS, soba 31 - telefon interno 260)

Tiska TISK REK Velenje - Velenje, Poltova 10 (telefon 850-566) • Glasilo prejemajo vsi člani kolektiva brezplačno • Izhaja po potrebi • Naklada v višini števila zaposlenih + 100 izvodov

Srečno!